

บทที่ 4

เปรียบเทียบเกณฑ์การจำแนกคำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาจีน

คำลักษณนามเป็นคำประเภทหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นความคิดในการแบ่งแยกสิ่งต่าง ๆ รอบตัว สิ่งใดที่มีลักษณะหรือคุณสมบัติเหมือนกัน หรือคล้ายคลึงกัน ก็ใช้คำลักษณนามคำเดียวกัน เช่น คำภาษาไทย คำว่า เชือก ค้าย เส้นผม มีลักษณะร่วมกัน คือ ขาว จึงใช้คำลักษณนามคำเดียวกัน คือ “เส้น” คำภาษาจีน คำว่า 鱼 yú ซึ่งหมายถึง ปลา 蛇 shé ซึ่งหมายถึง งู และ 鱼 è yú ซึ่งหมายถึง จระเข้ มีลักษณะร่วมกัน คือ ขาว จึงใช้คำลักษณนามคำเดียวกัน คือ “条 tiáo” ซึ่งในกรณีนี้แปลว่า ตัว นอกจากนั้น คำลักษณนามยังสะท้อนให้เห็นว่า คนไทย และคนจีนใช้เกณฑ์ใดในการรวมบางสิ่งบางอย่างเข้าด้วยกัน หรือแยกออกจากกัน ดังนั้น ในบทนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเกณฑ์การจำแนกคำลักษณนามทั้งในภาษาไทยและภาษาจีน โดยใช้ความรู้ที่ได้มาจากการศึกษาคำลักษณนามในภาษาไทยในบทที่ 2 และการศึกษาคำลักษณนามในภาษาจีนในบทที่ 3 ซึ่งได้ศึกษาถึงวิธีในการใช้คำลักษณนามของภาษาไทยและภาษาจีนทุกคำดังที่กำหนดไว้ คำลักษณนามคำนี้สามารถประกอบกับสิ่งใดได้บ้างและสิ่งนั้นมีลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างไร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้ความรู้ที่ได้นั้นมาเพื่อศึกษาเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งต่าง ๆ ทั้งในภาษาไทยและภาษาจีน และทำการเปรียบเทียบความเหมือนหรือคล้ายคลึงกันและความแตกต่างระหว่างภาษาไทยและภาษาจีน ซึ่งเป็นผลประโยชน์ในการช่วยจำและใช้คำลักษณนามให้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

สิ่งต่าง ๆ มีความหมายรวมทั้ง มนุษย์ อมนุษย์ สัตว์ พืช สถานที่ และสิ่งของ ซึ่งผู้วิจัยจะแบ่งเป็น 2 ส่วนในการศึกษาครั้งนี้ คือ ส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตกับส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งไม่มีชีวิต สิ่งมีชีวิตได้แก่ มนุษย์ อมนุษย์ และสัตว์ ส่วนสิ่งไม่มีชีวิตนั้น ได้แก่ พืช สถานที่และสิ่งของ

การจำแนกคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิต

สิ่งมีชีวิตในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่มนุษย์ อมนุษย์ และสัตว์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีชีวิตตามความจริง หรือเป็นสิ่งที่คนถือว่าเป็นสิ่งมีชีวิต เช่น เทวดา เทพเจ้า ผี เป็นต้น ในการศึกษาส่วนนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาทั้งประเภทมนุษย์ อมนุษย์ และสัตว์ ตามลำดับดังต่อไปนี้

คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์

ในภาษาไทย คำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์ทั้งที่เป็นเอกพจน์และพหูพจน์มีจำนวนทั้งหมด 11 คำ ได้แก่ คน นาง นาย ปาก ราย รูป องค์ กอง คณะ กลุ่ม ชุด ส่วนภาษาจีน คำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์ทั้งที่เป็นเอกพจน์และพหูพจน์มีจำนวนทั้งหมด 19 คำ ได้แก่ 房 fáng, 个 gè, 号 hào, 口 kǒu, 名 míng, 位 wèi, 班 bān, 帮 bāng, 堆 duī, 对 duì, 股 gǔ, 伙 huǒ, 家 jiā, 届 jiè, 派 pài, 起 qǐ, 群 qún, 支 zhī, 桌 zhuō เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเกณฑ์การจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ ผู้วิจัยจะอธิบายเปรียบเทียบเป็นประเด็นสำคัญๆ ดังต่อไปนี้

1. แบ่งตามเพศ

ในภาษาไทย คำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์นั้น ส่วนมากไม่ได้มีการแบ่งแยกเพศชายและเพศหญิง กล่าวคือ เพศชายและเพศหญิงสามารถใช้คำลักษณนามร่วมกันได้ แต่มียกเว้นเพียงคู่เดียวคือ “นาย” และ “นาง” เท่านั้นที่แบ่งแยก คำลักษณนามคู่นี้ ไม่ได้ใช้กับคนทั่วไป แต่จะใช้กับคนที่ประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งเท่านั้น กล่าวคือ คำลักษณนาม “นาย” จะใช้กับบุคคลที่ประกอบอาชีพทหาร ตำรวจ นายทะเบียน และนายไปรษณีย์ ส่วนคำลักษณนาม “นาง” จะใช้กับคนที่ประกอบอาชีพนางรำหรือนางละคร นอกจากนั้นก็ยังสามารถใช้เรียกนางงามหรือหญิงสาวก็ได้ โดยทั่วไปแล้ว คำลักษณนามคู่นี้ ผู้พูดภาษาไทยไม่ค่อยนิยมใช้กัน ส่วนมากจะใช้คำลักษณนาม “คน”

ในภาษาจีน คำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์นั้น ก็ไม่ได้มีการแบ่งแยกเพศชายและเพศหญิง มีแต่คำเดียว ที่สามารถรู้ได้ว่าเป็นเพศหญิง คือ 房 fáng ซึ่งใช้กับผู้หญิงที่เป็นลูกสะใภ้ นอกจากนี้แล้ว คำลักษณนามคำอื่น ไม่สามารถรู้ได้ว่าเป็นเพศชายหรือเพศหญิง

ดังที่อธิบายในข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ว่า ทั้งในภาษาไทยและภาษาจีนไม่ได้มุ่งในการใช้เพศเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์

2. แบ่งตามวัย

คำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์ในภาษาไทยแสดงให้เห็นว่า ผู้พูดภาษาจำแนกวัยออกเป็น 2 กลุ่ม คือ วัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ แต่ก็ไม่ได้จำแนกอย่างชัดเจนนัก เนื่องจากไม่ได้มีคำลักษณนามที่ใช้กับเด็กโดยตรง เพราะคำลักษณนามที่ใช้กับเด็กได้นั้น ผู้ใหญ่ก็สามารถใช้ได้ทุกคำ แต่มีคำลักษณนามที่แสดงให้เห็นได้ชัดเจนว่าจะใช้กับผู้ใหญ่นั้น เช่น “ท่าน” ใช้กับผู้ที่ได้รับยกย่องและเคารพในสังคม “นาย” ใช้กับผู้ประกอบอาชีพหรือมีความเชี่ยวชาญในด้านใดด้านหนึ่ง จึงแสดงให้เห็นว่า คำว่า “ท่าน” “นาย” นั้นจะใช้ได้กับผู้ใหญ่ แต่ไม่ใช้กับเด็ก

คำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์ในภาษาจีนก็เหมือนกับภาษาไทย กล่าวคือ ผู้พูดภาษาจำแนกวัยออกเป็น 2 กลุ่มอย่างคร่าว ๆ คือ วัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ เนื่องจากคำลักษณนามที่ใช้กับเด็กได้นั้น ผู้ใหญ่ก็สามารถใช้ได้ทุกคำ เช่น 个 gè , 名 míng , 班 bān , 帮 bāng , 伙 huǒ , 群 qún สามารถใช้ได้กับทั้งเด็กและผู้ใหญ่ แต่มีคำลักษณนามที่แสดงให้เห็นได้ชัดเจนว่าจะใช้กับผู้ใหญ่นั้น เช่น 位 wèi ใช้กับผู้ได้รับยกย่องหรือเคารพทางสังคม เช่น ใช้กับผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ หมอ เป็นต้น

ดังที่อธิบายข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นว่า ทั้งในภาษาไทยและภาษาจีนไม่ได้มุ่งในการใช้วัยเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์. นอกจากนี้แล้ว ยังแสดงให้เห็นว่า ทั้งไทยและจีนต่างก็มีวัฒนธรรมในด้านการให้ความเคารพแก่ผู้ใหญ่ กล่าวคือ มีการใช้คำว่า “ท่าน” ในภาษาไทย และมีการใช้คำว่า “位 wèi” ในภาษาจีน สำหรับผู้ใหญ่ เพื่อแสดงความเคารพและนับถือ

3. แบ่งตามอาชีพ

คำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์ในภาษาไทยบางคำ แสดงให้เห็นว่า มีการใช้อาชีพเป็นเกณฑ์ในการจำแนกประเภทสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ กล่าวคือ ตามปกติแล้ว ผู้ที่ประกอบอาชีพใดก็ตาม จะใช้คำลักษณนามว่า “คน” แต่ถ้าหากบุคคลใดมีอาชีพที่ได้รับการยกย่องในสังคมก็จะใช้คำว่า

“ท่าน” เช่น รัฐมนตรี ศาสตราจารย์ เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว ยังมีบุคคลบางอาชีพที่ใช้คำลักษณนาม แตกต่างจากบุคคลอาชีพอื่น คือ ทหาร ตำรวจ จะใช้คำลักษณนามว่า “นาย” นางละครและนางรำ จะใช้คำลักษณนามว่า “นาง” ซึ่งตามปกติแล้ว คำว่า “นาย” กับ “นาง” จะไม่ใช้กับผู้ชายหรือผู้หญิงที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่า ในภาษาไทยมีการใช้อาชีพเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์

คำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์ในภาษาจีนบางคำ แสดงให้เห็นว่า มีการใช้อาชีพเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์เช่นเดียวกับภาษาไทย กล่าวคือ ตามปกติแล้ว ผู้ที่ประกอบอาชีพใดก็ตามจะใช้คำว่า “个 gè” หรือใช้คำว่า “位 wèi” ในกรณีที่แสดงความเคารพ แต่หากว่าบุคคลใดที่ประกอบอาชีพที่เป็นอาจารย์ นักกฎหมาย หมอ นักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ หรือเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเป็นพิเศษในด้านใดด้านหนึ่ง ก็ย่อมจะใช้คำว่า “位 wèi” แต่ไม่ใช้คำว่า “个 gè” เนื่องจากตั้งแต่สมัยโบราณ คนจีนจะให้ความยกย่องและเคารพนับถือผู้ที่มีความรู้ ส่วนผู้ที่ประกอบอาชีพอาจารย์ นักกฎหมาย หมอ เป็นต้น ต่างก็เป็นผู้ที่มีความรู้ จึงย่อมได้รับความเคารพจากบุคคลทั่วไป ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่า ในภาษาจีนมีการใช้อาชีพเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์

ดังที่อธิบายข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่า ทั้งภาษาไทยและภาษาจีนมีความคล้ายคลึงกันที่มีการใช้อาชีพเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ แต่ก็มี ความแตกต่างกันด้วย กล่าวคือ ในภาษาไทยการใช้คำว่า “นาย” “นาง” นั้น แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่ประกอบอาชีพทหาร ตำรวจ นางละคร หรือนางรำ ต่างกับผู้ประกอบอาชีพอื่น ส่วนในภาษาจีน การใช้คำว่า “位 wèi” นั้น แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่ประกอบอาชีพอาจารย์ หมอ นักวิจัย เป็นต้น ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ นั้นจะได้รับความยกย่องและเคารพนับถือ และอาชีพพวกนี้ก็ได้รับความยกย่องจากสังคมจีนด้วย คนจีนจะถือว่าอาชีพพวกนี้เป็นอาชีพที่สูงทางสังคม เป็นอาชีพที่มีศักดิ์ศรี และให้ความสำคัญกับอาชีพพวกนี้ด้วย

4. แบ่งตามชนชั้น

คำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์ในภาษาไทย แสดงให้เห็นว่า คนไทยแบ่งระดับชั้นของบุคคลในสังคมออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

1. ระดับกษัตริย์และเจ้านายชั้นสูง หมายถึง พระเจ้าแผ่นดิน พระราชินี พระเจ้าลูกยาเธอ พระเจ้าลูกเธอ และพระบรมวงศานุวงศ์พระองค์อื่น ๆ จะใช้คำลักษณนามว่า “พระองค์” หรือ “องค์” (สิริวงษ์ หงษ์สุวรรณ, 2540, 350)

2. พระสงฆ์ หมายถึง นักบวชในพุทธศาสนา ในที่นี้รวมสามเณรด้วย จะใช้คำลักษณนามว่า “องค์” หรือ “รูป”

3. สามัญชน หมายถึง บุคคลทั่ว ๆ ไปที่อยู่ในสังคม จะใช้คำลักษณนามว่า “คน” แต่ถ้าได้รับการยกย่องในสังคมจะใช้คำลักษณนามว่า “ท่าน”

การใช้คำลักษณนามกับบุคคล 3 ระดับดังกล่าวข้างต้นนี้ สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยแบ่งระดับชั้นของบุคคลในสังคม และชนชั้นเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์

คำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์ในภาษาจีน แสดงให้เห็นว่า คนจีนแบ่งระดับชั้นของบุคคลในสังคมออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่

1. ระดับเจ้านายชั้นสูง เช่น ผู้นำประเทศ ผู้ที่รับราชการ ผู้ที่มีความรู้รวมทั้งพระสงฆ์ เช่นอาจารย์ นักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ หมอ เป็นต้น จะใช้คำลักษณนามว่า “位 wèi”

2. ระดับสามัญชน หมายถึง บุคคลทั่ว ๆ ไปที่อยู่ในสังคม จะใช้คำลักษณนามว่า “个 gè”

การใช้คำลักษณนามกับบุคคล 2 ระดับดังกล่าวข้างต้นนี้ สะท้อนให้เห็นว่า คนจีนแบ่งระดับชั้นของบุคคลในสังคม และชนชั้นเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ เช่นเดียวกับภาษาไทย นอกจากนี้แล้ว ยังสะท้อนให้เห็นว่า คนจีนให้ความสำคัญกับผู้ที่มีความรู้ เช่นให้ความสำคัญกับอาจารย์ สังคมจีนเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับอาจารย์ตั้งแต่โบราณกาล การให้ความเคารพอาจารย์ต้องทำเหมือนให้ความเคารพกับบิดา จึงมีสำนวนจีนว่า “一日为师终生为父”

父 yī rì wéi shī zhōng shēng wéi fù” หมายความว่า ผู้ที่เคยเป็นอาจารย์ของเรานั้น จะเหมือน
บิดามารดาของเรา ดังนั้นนี่สอนให้รู้ว่า เราควรรู้จักตอบแทนบุญคุณของอาจารย์เหมือนตอบแทน
บุญคุณของบิดามารดาที่มีต่อเรา คนจีนนอกจากให้ความเคารพกับผู้ที่ป็นอาจารย์แล้ว ยังให้ความ
เคารพกับผู้ที่มีความรู้ ซึ่งประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่น นักวิทยาศาสตร์ นักวิจัย หมอ ทนายความ
 เป็นต้น

ดังที่อธิบายในข้างหน้านี้ แสดงให้เห็นว่า ทั้งในภาษาไทยและภาษาจีนต่างก็มีการใช้
ชนชั้นเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์เหมือนกัน แต่ก็มีรายละเอียดที่มีความแตก
ต่างกัน ดังที่กล่าวไว้ข้างหน้าเช่น การแบ่งระดับชนชั้น

1. แบ่งตามความประพติ

คำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์ ในภาษาไทย ไม่มีการแบ่งแยกกลุ่มคนในสังคมตามความ
ประพติเหมือนภาษาจีน กล่าวคือ ไม่ว่าคนในสังคมจะมีความประพติดีหรือไม่ดีก็จะใช้คำ
ลักษณนาม “คน” เหมือนกันหมดทุกคน

การใช้คำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์ ในภาษาจีน มีการแบ่งแยกกลุ่มคนในสังคมตามความ
ประพติ เช่น เมื่อพูดถึง คนโจร ก็จะใช้คำว่า 帮 bāng 股 gǔ 伙 huǒ เช่น

一帮强盗 yī bāng qiáng dǎo โจร 1 พวก

一股土匪 yī gǔ tǔ fěi แก๊ง 1 พวก

一伙强盗 yī huǒ qiáng dǎo โจร 1 พวก

นอกจากนี้แล้ว เมื่อพูดถึงกองทัพบ้าง มักจะใช้ความรู้สึกส่วนตัวเป็นตัวกำหนดว่าเป็นผู้ที่มี
ความประพติดีหรือไม่ กล่าวคือ ถ้าหากว่าเป็นทหารข้าศึก ก็จะถือว่าเป็นฝ่ายที่มีความประพติ
ไม่ดี จึงใช้คำว่า 股 gǔ เช่น

一股敌军 yī gǔ dí jūn ทหารข้าศึก 1 พวก

แต่เมื่อพูดถึงกองทัพฝ่ายตัวเอง ก็จะถือว่าเป็นฝ่ายที่มีความประพติดี จึงใช้คำว่า 支 zhī เช่น

一支军队 yī zhī jūn duì ขบวนทหาร 1 ขบวน

ดังที่อธิบายในข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่า ในภาษาไทยไม่ได้ใช้ความประพจน์เป็นเกณฑ์ ในการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ ซึ่งต่างกับภาษาจีน เพราะในภาษาจีนได้ใช้ความประพจน์ เป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ นอกจากนี้แล้ว ยังแสดงให้เห็นว่า คนจีนให้ความสำคัญกับความประพจน์ของบุคคลในสังคม แต่บางทีการประเมินความประพจน์ดีหรือไม่ นั้น อาจไม่ค่อยเป็นธรรมชาติ กล่าวคือ เมื่อพูดถึงกองทัพ ก็จะอาศัยความรู้สึกส่วนตัว หรือจุดยืน ใช้ในการตัดสิน ซึ่งอาจจะมีการผิดเพี้ยนบ้าง เช่น เมื่อเกิดการสู้รบกัน ต่างก็เป็นข้าศึกของอีกฝ่ายหนึ่ง จึงไม่สามารถบ่งบอกได้ว่า ข้าศึกก็จะเป็นฝ่ายที่มีประพจน์ไม่ดี แต่อย่างไรก็ตาม จากตัวอย่าง และอธิบายดังกล่าวก็สามารถแสดงให้เห็นว่า ในภาษาจีนมีการแบ่งแยกกลุ่มคนโดยใช้ความประพจน์เป็นเกณฑ์อย่างชัดเจน

จากตัวอย่างและอธิบายการใช้คำลักษณะนามที่ใช้กับมนุษย์ในภาษาไทยและภาษาจีน ดังกล่าวข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างในการใช้เกณฑ์จำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ระหว่างภาษาไทยและภาษาจีน นอกจากนี้แล้ว ยังแสดงให้เห็นว่า การใช้ภาษานั้น มีความสัมพันธ์และมีความสอดคล้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมของสังคมประเทศนั้น ๆ กล่าวคือ

1. การให้ความเคารพผู้ใหญ่ ผู้อาวุโส

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญและเคารพผู้ใหญ่ ผู้อาวุโส ในหนังสือที่เกี่ยวกับมารยาทไทยต่าง ๆ มักจะมีการสอนมารยาทที่มีต่อผู้ใหญ่ ผู้อาวุโส เช่น มารยาทในการยืน การยืนต่อหน้าผู้ใหญ่ นั้น ถ้าไม่จำเป็นไม่ควรยืนตรงหน้าผู้ใหญ่ แต่ควรยืนเฉียงไปทางใดทางหนึ่ง และมีวิธียืนอยู่ 2 วิธี คือ ยืนตรง ขาชิด ปลายเท้าห่างกันเล็กน้อย มือทั้งสองแบบแนบข้าง ทำทางสำรวจ หรือยืนค้อมส่วนบนตั้งแต่เอวขึ้นไปเล็กน้อย มือประสานไว้ข้างหน้า ทำทางสำรวจ (สุทธิภิบาลแทน, 2539, หน้า 17) นอกจากการยืนแล้ว ยังสอนมารยาทการเดิน เช่น การเดินกับผู้ใหญ่ การเดินผ่านผู้ใหญ่ มารยาทในการส่งของและรับของในกรณีต่าง ๆ เช่น การส่งของใหญ่ให้ผู้ใหญ่ที่มีอาวุโสมากขณะนั่งเก้าอี้ การส่งของเล็กให้ผู้ใหญ่ที่มีอาวุโสมากขณะนั่งเก้าอี้ เป็นต้น มารยาท

ในการใช้ถ้อยคำ เช่น การพูดกับบุคคลที่อาวุโสกว่า ดังที่กล่าวไว้แล้วนั้น แสดงให้เห็นว่า คนไทย มีการสอนมารยาทต่าง ๆ เพื่อแสดงความเคารพผู้ใหญ่ ผู้อาวุโส นอกจากนี้แล้ว เคารพผู้อาวุโส ก็เป็นค่านิยมอย่างหนึ่งของคนไทย กล่าวคือ โดยทั่วไปบิดามารดาผู้ปกครองจะสอนลูกหลานเสมอว่า ต้องมีสัมมาคารวะ คือ การรู้จักที่ต่ำที่สูง รู้จักเคารพพี่ป้าน้าอา โดยเฉพาะจะต้องให้ความรักและเคารพแก่บิดามารดา

สังคมจีนก็เป็นอีกสังคมหนึ่งที่มีความสำคัญและเคารพผู้ใหญ่ ผู้อาวุโส เช่นเดียวกับสังคมไทย ชาวจีนก็มีการสั่งสอนลูกหลานว่า ต้องมีมารยาท เคารพผู้ใหญ่ ผู้อาวุโส นอกจากนี้แล้ว ความรักและเคารพผู้ใหญ่เป็นศีลธรรมที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ ประเทศจีนทุกเมืองจะมีวันเคารพผู้ใหญ่ในทุก ๆ ปี นอกจากนี้แล้ว โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จะจัดงานต่าง ๆ เพื่อสอนนักเรียน นักศึกษาให้มีความรักความเคารพแก่ผู้ใหญ่ เช่นพานักเรียนไปเยี่ยมและจัดการแสดงที่โรงพยาบาลเลี้ยงดูผู้สูงอายุ นอกจากนี้แล้ว การให้ความรักและเคารพใหญ่นั้น ยังได้เห็นในชีวิตประจำวันอย่างชัดเจน เช่น เขวชนจะสละที่นั่งให้ผู้อาวุโสโดยสมัครใจ ซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความเคารพผู้ใหญ่อันแท้จริง ดังที่กล่าวไว้แล้วนั้น แสดงให้เห็นว่า ทั้งประเทศไทยและประเทศจีนต่างก็ให้ความสำคัญแก่ผู้ใหญ่ ผู้อาวุโส ซึ่งถือว่าเป็นศีลธรรมที่มีความเหมือนกันระหว่างทั้งสองประเทศ ดังนั้น แสดงให้เห็นว่า คำลักษณะนามที่ใช้สำหรับผู้ใหญ่ ผู้อาวุโส ในภาษาไทย ใช้คำว่า ท่าน ส่วนภาษาจีนนั้น ใช้คำว่า 位 wei ซึ่งแปลว่า ท่าน นั้น มีความสอดคล้องกับศีลธรรมของทั้งประเทศไทยและประเทศจีน

2. การให้ความเคารพผู้มีความรู้

สังคมไทยเป็นสังคมที่ให้ความเคารพกับผู้มีความรู้ เช่น อาจารย์ นักวิทยาศาสตร์ ประเทศไทยมีการจัดพิธีไหว้ครู ซึ่งเป็นประเพณีอันดีงามของไทยอย่างหนึ่ง ในสมัยโบราณกาลนับถือว่าครูเป็นผู้มีบุญคุณแก่ศิษย์ ศิษย์ต้องเคารพนับถือครู ถ้าศิษย์คนใดถูกดูหมิ่นครูก็ถือกันว่าเป็นคนที่ใช้ไม่ได้ เป็นคนขาดความกตัญญู เรียนวิชาความรู้อะไรไปก็จะเป็นเสื่อมหมด การไหว้ครูเป็นการ

แสดงออกของคนที่มีความกตัญญูรู้คุณอันจะส่งผลให้เป็นผู้เจริญ และคนที่ขาดความกตัญญูไม่รู้คุณ ทรุ่ยยอมไม่เจริญ ท่านกวีเอกสุนทรภู่ก็เคยกล่าวไว้ว่า ‘อันรักษาศิลลสัตย์กตเวที ย่อมเป็นที่สรรเสริญ เจริญคน ทรลัทธิอกตัญญูตาเขา เทพเจ้าก็จะแข่งทุกแห่งหน’ (ส. พลายน้อย, 2542, หน้า 17)

ส่วนประเทศจีนนั้นก็เป็นประเทศหนึ่งที่ทำให้ความเคารพผู้มีความรู้ เช่น อาจารย์ แพทย์ นักวิจัย เป็นต้น ผลการสำรวจล่าสุดที่เกี่ยวกับอาชีพที่ใฝ่ฝันปรากฏว่า ข้าราชการอยู่ในอันดับ 1 มีร้อยละ 48 แพทย์อยู่ในอันดับ 2 มีร้อยละ 47 นักวิจัยอยู่ในอันดับ 3 มีร้อยละ 40 ส่วนอาจารย์อยู่ในอันดับ 4 มีร้อยละ 38 ทนายความอยู่ในอันดับ 5 มีร้อยละ 36 อันดับต่อไปคือ วิศวกร นักข่าว ผู้บริหาร บริษัท สมุหบัญชี นักธุรกิจเอกชน (Liu Yang and Wu Ying Wen, 2005, p. 1) ผลการสำรวจที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นว่า อาชีพที่อยู่ในอันดับแรก ๆ นั้นเป็นอาชีพที่ต้องอาศัยความรู้ เช่น ข้าราชการ แพทย์ นักวิจัย อาจารย์ เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว ผลการสำรวจที่เกี่ยวกับอาชีพที่ได้รับการนับถือปรากฏว่า อาจารย์รวมทั้งนักวิจัย กับแพทย์อยู่ในอันดับที่ 1 กับอันดับที่ 2 ตามลำดับ (Yang Ai Xiang, 2004, p. 3) ดังที่กล่าวไว้แล้วนั้น แสดงให้เห็นว่า ชาวจีนให้ความสำคัญและเคารพนับถือผู้มีความรู้เป็นอย่างมาก นอกจากนี้แล้ว การให้ความเคารพนับถืออาจารย์ก็เป็นศีลธรรมอันดีมาตั้งแต่สมัยโบราณ และในสมัยปัจจุบันรัฐบาลจีนก็ยังได้กำหนดวันครูด้วย คือ เมื่อปีค.ศ. 1985 รัฐบาลจีนได้กำหนดว่า วันที่ 10 กันยายน เป็นวันครู เพื่อเรียกร้องประชาชนให้ ความเคารพนับถือครูบาอาจารย์และให้ความสำคัญกับการศึกษา ดังนั้น วันที่ 10 กันยายน ค.ศ. 1985 เป็นวันฉลองวันครูครั้งแรก การฉลองวันครู ได้มีการจัดงานทุกอย่างอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชาวจีนให้ความสำคัญกับครูเป็นอย่างมาก

ดังที่กล่าวไว้แล้วนั้น แสดงให้เห็นว่า ทั้งประเทศไทยและประเทศจีนต่างก็ให้ความเคารพกับผู้มีความรู้ การเคารพผู้มีความรู้ เช่น ความเคารพครูบาอาจารย์นั้นเป็นศีลธรรมอันดีมาตั้งแต่โบราณกาลของทั้งสองประเทศ การใช้คำลักษณนามในทั้งภาษาไทยและภาษาจีนนั้นก็มีความสอดคล้องกับศีลธรรมด้วย กล่าวคือ ในภาษาไทยใช้คำว่า ท่าน ส่วนในภาษาจีนนั้น ใช้คำว่า 位 wèi ซึ่งแปลว่า ท่าน เพื่อแสดงถึงความเคารพนับถือต่อผู้มีความรู้

3. การให้ความนับถือผู้มีฐานะสูงทางสังคม

การนับถือผู้มีฐานะสูงทางสังคม เช่น นิยมเจ้านายและยศฐาบรรดาศักดิ์เป็นลักษณะที่เห็นเด่นชัดในสังคมไทยตั้งแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน โดยในสมัยโบราณพวกเจ้านายและข้าราชการบริวารจะออกไปปกครองตามหัวเมืองจึงมีการแบ่งเป็นชนชั้นปกครองกับผู้อยู่ใต้การปกครอง เช่น เจ้า ขุนนาง กับคนธรรมดาและไพร่หรือข้าทาส และในบรรดาเจ้าหรือขุนนางนั้นก็มีบางคนมาจากชาวนาหรือคนธรรมดาซึ่งยศฐาบรรดาศักดิ์นี้ทำให้เขาได้รับการยกย่อง และนับหน้าถือตาโดยทั่วไปคนไทยทั่วไปจึงนิยมการเป็นเจ้านายมากกว่าการเป็นคนธรรมดา หรือนิยมรับราชการมากกว่าเป็นพ่อค้า เพราะเป็นงานสบาย มีเกียรติ มีอำนาจเป็นที่เคารพกราบไหว้ของคนทั่วไป เป็นงานเบา เพราะเป็นการนั่งโต๊ะซึ่งก็ดีกว่าการไปเป็นชาวนาหรือกรรมกรที่ต้องทำงานหนัก(สุพัตรา สุภาพ, 2518, หน้า 6) ดังนั้น คำลักษณนามที่ใช้สำหรับผู้ที่มิฐานะสูงทางสังคม เช่น รัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด จึงใช้คำว่าท่าน เพื่อแสดงความเคารพนับถือ ซึ่งมีความสอดคล้องกับค่านิยมทั่วไปของชาวไทย

สำหรับชาวจีนนั้นก็มีการนับถือผู้มีฐานะสูงทางสังคมเช่นเดียวกับชาวไทย กล่าวคือ ในสมัยโบราณของจีนก็มีระบบการแบ่งชนชั้นทางสังคมเช่นกัน เช่น พระจักรพรรดิ นายพล ขุนนาง ซึ่งถือว่าเป็นผู้มีฐานะสูงและมีอำนาจ จึงทำให้เขาได้รับการยกย่องและนับถือ ชาวจีนจึงนิยมเป็นข้าราชการมากกว่าการเป็นคนธรรมดาเช่นเดียวกับชาวไทย เพราะถือว่าเป็นงานมีเกียรติ มีอำนาจ เป็นที่นับถือของคนทั่วไป การใช้คำลักษณนามสำหรับคนที่มีฐานะสูงนั้นจึงต่างกับคนทั่วไป คือใช้คำว่า 位 wèi เช่น 一位将军 yí wèi jiāng jūn ซึ่งแปลว่า นายพล 1 ท่าน การใช้คำลักษณนามสำหรับผู้มีฐานะสูงทางสังคมเพื่อแสดงความเคารพนับถือนั้นมีความสอดคล้องกับค่านิยมของสังคมชาวจีน

ดังที่กล่าวไว้แล้วนั้น แสดงให้เห็นว่า ทั้งประเทศไทยและประเทศจีนต่างก็ให้ความสำคัญเคารพนับถือผู้มีฐานะสูงทางสังคม การใช้คำลักษณนามในทั้งภาษาไทยและภาษาจีนนั้นก็มีความสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมด้วย กล่าวคือ ในภาษาไทยใช้คำว่า ท่าน ส่วนในภาษาจีนนั้น

ใช้คำว่า 位 wèi ซึ่งแปลว่า ท่าน เพื่อแสดงถึงความเคารพนับถือต่อผู้มีฐานะสูง

คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์

ในภาษาไทย คำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์มีจำนวนทั้งหมด 3 คำ ได้แก่ ตน นาง องค์ ส่วนภาษาจีน คำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์มีจำนวนทั้งหมด 3 คำ ได้แก่ 个 gè, 位 wèi, 尊 zūn เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเกณฑ์การจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ ผู้วิจัยจะอธิบายเปรียบเทียบเป็นประเด็นสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1. แบ่งตามเพศ

ในภาษาไทย คำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์นั้น ส่วนมากไม่ได้มีการแบ่งแยกเพศชายและเพศหญิง กล่าวคือ เพศชายและเพศหญิงสามารถใช้คำลักษณนามร่วมกันได้ ยกเว้นเพียงคำเดียว คือ “นาง” เท่านั้นที่สามารถแสดงให้เห็นว่าเป็นเพศหญิง เช่น อปสร 3 นาง

ในภาษาจีน คำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์นั้น ก็ได้มีการแบ่งแยกเพศชายและเพศหญิง กล่าวคือ คำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์ทั้ง 3 คำในภาษาจีนนั้น สามารถใช้กับมนุษย์ทั้งเพศชายและเพศหญิง

ดังที่อธิบายในข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ว่า ทั้งในภาษาไทยและภาษาจีนไม่ได้มุ่งในการใช้เพศเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์

2. แบ่งตามระดับชั้น

ในภาษาไทยได้จำแนกกลุ่มมนุษย์ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ มนุษย์ชั้นสูงหรือชั้นเทพ ได้แก่ เทวดาและนางฟ้า กลุ่มนี้จะใช้คำลักษณนาม “องค์” “นาง” เช่น เทวดา 2 องค์ เทพเจ้า 3 องค์ อปสร 7 นาง เป็นต้น มนุษย์ชั้นกลาง ได้แก่ ฤๅษี และวิศวากร กลุ่มนี้จะใช้คำลักษณนาม “ตน” เช่น ฤๅษี 2 ตน และมนุษย์ชั้นต่ำ ได้แก่ ยักษ์ ผี ปีศาจ เปรต และวิญญาณ กลุ่มนี้จะใช้คำลักษณนาม “ตน” เช่นกัน เช่น ผี 2 ตน เปรต 4 ตน เขียน 3 ตน เป็นต้น

ในภาษาจีน ได้จำแนกกลุ่มมนุษย์ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ มนุษย์ชั้นสูงหรือชั้นเทพ ได้แก่ เทวดา นางฟ้า นอกจากนี้แล้วยังรวมบรรพบุรุษอยู่ในกลุ่มมนุษย์ชั้นสูงด้วย กลุ่มนี้จะใช้คำ

ลักษณะนาม“位 wèi ” เช่น 三位佛 sān wèi fó เทพเจ้า 3 องค์ 五位神仙 wǔ wèi shén xiān เทวดา 5 องค์ 两位祖先 liǎng wèi zǔ xiān บรรพบุรุษ 2 องค์ เป็นต้น อมนุษย์
ชั้นต่ำ ได้แก่ ผี ปีศาจและยักษ์ จะใช้คำลักษณะนาม“个 gè ” เช่น 三个魔鬼 sān gè mó guī
ปีศาจ 3 ตน นอกจาก 2 กลุ่มที่กล่าวไว้แล้วนั้น ในภาษาจีนยังมีอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งต่างกับภาษาไทย
คือกลุ่มอมนุษย์ที่เป็นรูปปั้นเทวดาหรือเทพเจ้า กลุ่มนี้จะใช้คำลักษณะนาม“尊 zūn ” เช่น
两尊佛像 liǎng zūn fó xiàng (รูปปั้น)เทพเจ้า 2 รูป

ดังที่อธิบายในข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นว่า ทั้งภาษาไทยและภาษาจีนต่างก็มีการใช้ระดับ
ชั้นเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทอมนุษย์ กล่าวคือ ได้จำแนกอมนุษย์เป็น 3 กลุ่ม
เหมือนกัน และมีการใช้คำลักษณะนามที่แตกต่างกันสำหรับทุก ๆ กลุ่มด้วย แต่รายละเอียดในการ
จำแนกกลุ่มนั้นจะมีความแตกต่างกันระหว่างภาษาไทยและภาษาจีนดังที่กล่าวไว้ข้างหน้า ดังนั้น
จึงแสดงให้เห็นว่าทั้งภาษาไทยและภาษาจีนมีการใช้ระดับชั้นเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งมีชีวิต
ประเภทอมนุษย์

จากตัวอย่างและอธิบายการใช้เกณฑ์ต่าง ๆ ในการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทอมนุษย์ทั้ง
ในภาษาไทยและภาษาจีนดังกล่าวข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างในการใช้
เกณฑ์ในการจำแนกประเภทระหว่างภาษาไทยและภาษาจีน นอกจากนี้แล้ว ยังแสดงให้เห็นว่า
วัฒนธรรม หรือแนวคิดบางส่วนที่เหมือนและแตกต่างกันระหว่างไทยกับจีน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การให้ความเคารพบรรพบุรุษ

ชาวจีนมีการไหว้บรรพบุรุษเพื่อแสดงความกตัญญูและถือเป็นสิริมงคลต่อลูกหลานด้วย
ชาวจีนมีเทศกาลไหว้บรรพบุรุษซึ่งได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื๊อที่ถือว่าความกตัญญูเป็นสิ่งสำคัญ
ของจื๊อสอนให้มีความกตัญญูโดยเฉพาะต่อบุพการีทั้งที่ยังมีชีวิตอยู่และเมื่อถึงแก่กรรมไปแล้ว ใน
หนังสือชื่อ หลี่ซือ กำหนดเป็นกฎเกณฑ์ว่า อย่างน้อยจะต้องไปค่านับหลุมฝังศพปีละ 3 ครั้ง
(สมบุรณ์ สุขสำราญ, 2530, หน้า 56) นอกจากมีเทศกาลไหว้บรรพบุรุษแล้ว ในด้านการใช้ภาษาก็
แสดงให้เห็นว่าชาวจีนมีความเคารพกับบรรพบุรุษเช่นกัน กล่าวคือ คำลักษณะนามที่ใช้กับ

บรรพบุรุษนั้น คือคำว่า位 wèi เช่น 一位祖先 yí wèi zǔ xiān บรรพบุรุษ 1 ท่าน การใช้คำว่า 位 wèi แสดงให้เห็นถึงการให้ความเคารพนับถือกับบรรพบุรุษ ซึ่งเป็นศีลธรรมอันดีงามของชาวจีน ส่วนชาวไทยก็ให้ความเคารพบรรพบุรุษเช่นเดียวกับชาวจีน แต่วิธีการมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ชาวจีนจะไปค่านับหลุมฝังศพทุก ๆ ปี เพื่อแสดงถึงความเคารพและกตัญญู ซึ่งแตกต่างกับชาวไทย เนื่องจากตามธรรมเนียมไทยนิยมเผาเพื่อจะได้ไปสุคติไปเกิดไม่เป็นผีดิบ การเผาดังตรงไม่กินที่ และผู้ที่อยู่เบื้องหลังไม่ต้องเห็นภาพก่อให้เกิดความเศร้าโศกนาน (สุพัตรา สุภาพ, 2518, หน้า 161) ส่วนธรรมเนียมจีนนิยมฝัง จึงทำให้วิธีแสดงความเคารพและกตัญญูนั้นมีความแตกต่างกันไป

2. การนับถือผีสงเทวดา

มนุษย์ไม่ว่าอยู่ในยุคใดก็ตาม ต้องขึ้นกับอิทธิพลของธรรมชาติไม่มากก็น้อย ซึ่งก็แล้วแต่ความเจริญของท้องถิ่นนั้น ๆ แต่ในสมัยโบราณมนุษย์ต้องพึ่งธรรมชาติและอยู่ใต้อิทธิพลของธรรมชาติโดยเฉพาะมนุษย์ยุคต้น ๆ มีความเข้าใจว่า สิ่งที่อยู่รอบตัวเขานั้น ไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่ก็ตาม มีอำนาจเร้นลับ นอกจากนี้ยังพิถีพิถันอย่างตามธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม แผ่นดินไหว ฝนแห้งแล้ง ไฟไหม้ป่า เป็นต้น ที่ทำความเสียหายแก่มนุษย์ มนุษย์ก็เกิดความกลัว หาเหตุผลไม่ได้ว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น และคิดว่าปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น จะต้องผีหรือเทวดาประจำ หรือผู้เป็นใหญ่ในสิ่งเหล่านั้น บันดาลให้เป็นไปหรือเกิดขึ้น หรือคิดว่าเป็นการกระทำของผู้มีอำนาจ ผิดธรรมดา ด้วยความกลัวจึงกราบไหว้ และเช่นสรวงบูชา ซึ่งความเชื่อในเรื่องนี้มีอยู่โดยทั่ว ๆ ไป หลายประการ เช่น รุกขเทวดา นางไม้ที่อยู่ตามต้นไม้ใหญ่ในป่า ผีบ้านผีเรือน แม่พระโพสพ เจ้าป่า เจ้าเขา เป็นต้น (สุพัตรา สุภาพ, 2518, หน้า 178) การนับถือผีสงเทวดามีในทั้งประเทศจีนและประเทศไทย เช่น คนจีนเชื่อว่า ในแม่น้ำจะมีเจ้าแม่น้ำ ภูเขามีเจ้าเขา และพวกเจ้าแม่น้ำ เจ้าเขานั้น ชาวจีนจะถือว่าอยู่ในพวกเทวดา ซึ่งใช้คำลักษณะนามคำว่า位 wèi เพื่อแสดงความเคารพ เช่น 一位山神 yí wèi shān shén เจ้าเขา 1 ท่าน ส่วนพวกผีนั่น ชาวจีนจะใช้คำว่า 个 gè ซึ่งเป็นคำบางกลาง ไม่ได้แสดงถึงการถูกและก็ไม่แสดงการยกย่องหรือเคารพ เช่น 一个魔鬼 yí gè mó guǐ ปีศาจ 1 ตน การใช้คำว่า 个 gè ในกรณีดังกล่าวถึงผีปีศาจและยักษ์นั้น อาจเนื่องจากมนุษย์มี

ความกลัวต่อพวกผี ปีสางและยักษ์ จึงไม่กล้าแสดงถึงความถูกต้องและตามธรรมชาติของจิตรใจมนุษย์
นั้นก็ไม่น่าชื่นชอบด้วย จึงไม่แสดงความเคารพ ซึ่งไม่ได้ใช้คำลักษณนาม 位 wèi ซึ่งแปลว่า ท่าน หรือ
องค์นั้นสำหรับพวกผี ปีสางและยักษ์ ส่วนชาวนไทยนั้น ให้ความเคารพกับเทพเจ้า เทวดา ซึ่งใช้คำ
ว่า องค์ หรือนาง ส่วนพวกผี ปีสางและยักษ์นั้น ใช้คำว่า ตน ซึ่งแตกต่างกับพวกมนุษย์ชั้นสูง

คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทสัตว์

ในภาษาไทย คำลักษณนามที่ใช้กับสัตว์มีจำนวนทั้งหมด 1 คำ คือ ตัว ส่วนภาษาจีน
คำลักษณนามที่ใช้กับสัตว์ ทั้งที่เป็นเอกพจน์และพหูพจน์มีจำนวนทั้งหมด 10 คำ ได้แก่ 口 kǒu ,
匹 pǐ , 条 tiáo , 头 tóu , 尾 wěi , 羽 yǔ , 只 zhī , 对 duì , 群 qún , 窝 wō
เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเกณฑ์การจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทสัตว์ ผู้วิจัยจะอธิบายเปรียบเทียบเป็น
ประเด็นสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1. แบ่งตามชนิดของสัตว์

ในภาษาไทย ไม่มีการแบ่งสัตว์ต่าง ๆ ออกจากกันโดยใช้ประเภทหรือชนิดของสัตว์เป็น
เกณฑ์ในการจำแนกประเภท กล่าวคือ ไม่ว่าสัตว์ชนิดใดก็ตาม จะใช้คำลักษณนามคำเดียวกัน คือ
“ตัว” ซึ่งอาจเพราะว่า คนไทยได้มองในภาพกว้างว่า สัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตและมีความเสมอ มีความ
เท่าเทียมกัน ดังนั้น จึงใช้คำลักษณนามร่วมกันแทนที่จะไม่จำแนกสัตว์ต่าง ๆ ออกจากกันและใช้คำ
ลักษณนามแตกต่างกันเหมือนภาษาจีน

ในภาษาจีน มีการแบ่งสัตว์ต่าง ๆ ออกจากกัน โดยใช้ประเภทหรือชนิดของสัตว์เป็น
เกณฑ์ในการจำแนกประเภท แต่การจำแนกประเภทนั้น ไม่เหมือนการจำแนกประเภทของสัตว์ใน
สมัยปัจจุบันตามวิทยาศาสตร์ แต่จำแนกแบบคร่าว ๆ มีขอบเขตค่อนข้างกว้าง กล่าวคือ จำแนกเป็น
ประเภทสัตว์เลี้ยง สัตว์น้ำ สัตว์ปีก ซึ่งสัตว์ที่เป็นประเภทเดียวกันจะใช้คำลักษณนามคำเดียวกัน เช่น
สัตว์เลี้ยง ช้าง วัว ควาย แพะ แกะ หมูที่เป็นสัตว์เลี้ยงนั้น จะใช้คำลักษณนาม คำว่า “头 tóu ”
ส่วนสัตว์น้ำ ปลา เต่า จะใช้คำว่า “尾 wěi ” ส่วนสัตว์ปีก เช่น ไก่ เป็ด นก จะใช้คำว่า “只 zhī ”
แต่คำว่า “只 zhī ” นั้น จะคล้ายกับคำว่า “ตัว” ในภาษาไทย เนื่องจาก คำนี้สามารถใช้กับสัตว์หลายๆ

อย่าง คำว่า “只 zhi” นอกจากสามารถใช้กับสัตว์ปีกแล้ว ยังสามารถใช้ประกอบกับสัตว์ที่มีขนาดเล็ก เช่น แมว หนู และใช้กับหนอน แมลง เช่น แมลงวัน มด

ดังที่อธิบายในข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นว่า ในภาษาไทยไม่ได้ใช้ชนิดหรือประเภทของสัตว์เป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีชีวิตประเภทสัตว์ ส่วนในภาษาจีน มีการใช้ชนิดของสัตว์เป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทสัตว์ ซึ่งแตกต่างกับภาษาไทย

2. แบ่งตามรูปร่างหน้าตาของสัตว์

ในภาษาไทย ไม่มีการจำแนกกลุ่มของสัตว์ตามรูปร่างหน้าตาของสัตว์เหมือนภาษาจีน

ในภาษาจีน มีการจำแนกกลุ่มของสัตว์ตามรูปร่างหน้าตาของสัตว์ กล่าวคือ สัตว์ที่มีรูปร่างยาว จะใช้คำลักษณนามคำเดียวกัน คือ คำว่า “条 tiáo” เช่น ปลา จะเข้ 条 ส่วนสัตว์ที่มีหน้าตาเหมือนหรือคล้ายกับม้า ก็จะใช้คำว่า “匹 pǐ” เช่น ม้า ล่อ 匹

ดังที่อธิบายในข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นว่า ในภาษาไทยไม่ได้ใช้รูปร่างหน้าตาของสัตว์เป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีชีวิตประเภทสัตว์ ส่วนในภาษาจีน มีการใช้รูปร่างหน้าตาของสัตว์เป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทสัตว์ ซึ่งแตกต่างกับภาษาไทย

3. แบ่งตามอายุของสัตว์

ในภาษาไทย ไม่มีการจำแนกกลุ่มของสัตว์ตามอายุของสัตว์

ในภาษาจีน มีการจำแนกกลุ่มของสัตว์ตามอายุของสัตว์ กล่าวคือ คำลักษณนามที่ใช้กับสัตว์ที่เป็นพหูพจน์ ซึ่งหมายถึง มีสัตว์หลาย ๆ ตัวรวมกันเป็นฝูง จะมีคำลักษณนามที่ใช้กับสัตว์ที่เพิ่งเกิดใหม่เป็นเฉพาะ คือ คำว่า “窝 wō” เช่น 一窝小猪 yīwō xiǎo zhū ลูกหมู 1 ครอบ 一窝小狗 yīwō xiǎo gǒu ลูกสุนัข 1 ครอบ เป็นต้น ในภาษาจีนยังมีคำว่า “群 qún” ที่เป็นคำลักษณนามที่ใช้กับสัตว์ที่เป็นฝูง มักจะใช้กับสัตว์ที่โตแล้ว เช่น 一群马 yī qún mǎ ม้า 1 ฝูง 一群鸡 yī qún jī ไก่ 1 ฝูง 一群鸟 yī qún niǎo นก 1 ฝูง 一群狼 yī qún láng หมาป่า 1 ฝูง 一群鱼 yī qún yú ปลา 1 ฝูง เป็นต้น ดังนั้น คำลักษณนามที่ใช้กับสัตว์ที่เป็นพหูพจน์นั้น มีความแตกต่างกันระหว่างสัตว์ที่เพิ่งเกิดใหม่กับสัตว์ที่โตขึ้นแล้ว จึงแสดงให้เห็น

ว่า คนจีนมีการใช้อายุของสัตว์เป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีชีวิตประเภทสัตว์ กล่าวคือ ได้จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ สัตว์ที่เพิ่งเกิดใหม่ ซึ่งเป็นลูกสัตว์ กับสัตว์ที่โตขึ้นแล้ว

ดังที่อธิบายในข้างหน้านั้น แสดงให้เห็นว่า ในภาษาไทยไม่ได้ใช้อายุเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทสัตว์ ซึ่งแตกต่างกับภาษาจีน กล่าวคือ ในภาษาจีน มีการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทสัตว์โดยใช้อายุเป็นเกณฑ์ในการจำแนก

นอกจากนี้แล้ว ยังพบว่าคำลักษณนามที่ใช้กับพหูพจน์นั้น ไม่ได้พิจารณาความแตกต่างของชนิดของสัตว์ และรูปทรงของสัตว์ เน้นแค่จำนวนของสัตว์เท่านั้น ไม่ว่า เป็นนก เช่น นกแก้ว เป็นสัตว์เลี้ยง เช่น หมู สุนัข ช้าง เป็นต้น ต่างก็สามารถใช้คำลักษณนามคำเดียวกัน คือ ถ้าเป็นสัตว์ที่โตขึ้นแล้ว ก็ใช้คำว่า “群 qún” ถ้าเป็นสัตว์ที่เพิ่งเกิดใหม่ ก็ใช้คำว่า “窝 wō” การใช้เกณฑ์ในการจำแนกสิ่งมีชีวิตประเภทสัตว์ดังที่กล่าวไว้ในข้างหน้านั้น ผู้วิจัยเห็นว่า มีความเกี่ยวข้องกับสังคมวัฒนธรรมของทั้ง 2 ประเทศ ซึ่งกล่าวคือ

1. ให้ความสำคัญ เ็นดู ทะนุถนอมชีวิตที่เกิดใหม่

ในภาษาจีน คำลักษณนามที่ใช้กับสัตว์ที่เป็นฝูงนั้นมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ สัตว์ที่เกิดใหม่จะใช้คำว่า “窝 wō” ส่วนสัตว์ที่โตแล้วจะใช้คำว่า “群 qún” ดังที่กล่าวไว้ข้างหน้านั้น แสดงให้เห็นว่า ชาวจีนให้ความสำคัญ เ็นดู ทะนุถนอมชีวิตที่เกิดใหม่ เนื่องจากชาวจีนมีคติว่า 尊老爱幼 zūn lǎo ài yòu ซึ่งมีความหมายว่า เคารพผู้ใหญ่ รักและทะนุถนอมผู้เยาว์วัยหรือผู้อ่อนแอและเล็ก การรักผู้เยาว์วัยนั้นหมายรวมถึงทั้งคนและสัตว์สิ่งของด้วย คตินี้เป็นศีลธรรมที่ชาวจีนสืบทอดต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ ดังนั้น การใช้คำลักษณนามเฉพาะสำหรับสัตว์ที่เกิดใหม่นั้นก็มีความสอดคล้องกับศีลธรรมของชาวจีน

2. การจำแนกประเภทของสัตว์

ในสมัยโบราณ ชาวจีนจำแนกสัตว์ตามลักษณะภายนอก เช่น หน้าตา รูปทรง เป็นต้น บางทีก็ได้พิจารณาจากอุปนิสัยด้วย การจำแนกประเภทสัตว์ตามลักษณะดังกล่าวนี้ ซึ่งแตกต่างกับการจำแนกตามวิทยาศาสตร์ในสมัยปัจจุบัน เนื่องจากสมัยโบราณความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์ยัง

น้อยมาก วิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับโลกธรรมชาติไม่ได้พัฒนาอย่างปัจจุบันนี้ ส่วนชีววิทยาอย่างทีกล่าวถึงในสมัยปัจจุบันก็ยังมี ดังนั้น การจำแนกสัตว์ต่าง ๆ ก็ได้แค่พิจารณาจากลักษณะภายนอกและอุปนิสัยเท่านั้น ผลการจำแนกนั้นก็ได้อย่างคร่าว ๆ ซึ่งเอาไปเทียบกับการจำแนกสัตว์ตามวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันมิได้ ดังนั้น การจำแนกประเภทของสัตว์ในสมัยโบราณของจีนจึงมีความแตกต่างกับสมัยปัจจุบัน แต่ก็ยังเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาด้านสัตวศาสตร์ในสมัยใหม่ นอกจากนี้แล้ว ในภาษาจีน คำลักษณนามที่ใช้กับสัตว์ต่าง ๆ นั้น ก็มีความสอดคล้องกับการจำแนกประเภทของสัตว์ในสมัยนั้น ซึ่งมีความครบบริบูรณ์สำหรับสัตว์ทุกชนิด

การจำแนกคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิต

สิ่งไม่มีชีวิตในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้ง พืช สถานที่ และสิ่งของซึ่งรวมทั้งสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นและสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ในการศึกษาส่วนนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาทั้งประเภทพืช สถานที่ และสิ่งของ ตามลำดับดังต่อไปนี้

คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตประเภทพืช

ในภาษาไทย คำลักษณนามที่ใช้กับพืชทั้งที่เป็นเอกพจน์และพหูพจน์มีจำนวนทั้งหมด 9 คำ ได้แก่ กลีบ แฉก ดอก ฝัก เม็ด ลูก หัว ช่อ พวง ส่วนภาษาจีน คำลักษณนามที่ใช้กับพืชทั้งที่เป็นเอกพจน์และพหูพจน์มีจำนวนทั้งหมด 12 คำ ได้แก่ 朵 duǒ , 个 gè , 节 jié , 棵 kē 条 tiáo , 头 tóu , 枝 zhī , 株 zhū , 簇 cù , 行 háng , 蓬 péng , 束 shù เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเกณฑ์การจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทพืช ผู้วิจัยจะอธิบายเปรียบเทียบเป็นประเด็นสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1. แบ่งตามรูปทรง

ในภาษาไทย มีการจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทพืชโดยใช้รูปทรงเป็นเกณฑ์ในการจำแนก เช่น คำลักษณนาม คำว่า “ลูก” ซึ่งมีความหมายว่า ใช้แก่ลูกไม้หรือสิ่งที่มีรูปกลม ๆ หรือยาว ๆ หรือคล้ายคลึงเช่นนั้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, หน้า 1020) ดังความหมายจากพจนานุกรมที่อ้างอิงไว้

นั้น แสดงให้เห็นว่า พืชผลที่สามารถใช้คำลักษณนามว่า “ลูก” นั้น ควรมีลักษณะเป็นรูปกลม ๆ หรือยาว ๆ หรือคล้ายคลึงเช่นนั้น นอกจากนี้แล้ว ยังมีรูปทรงกลมเล็ก กล่าวคือ สิ่งที่มีรูปทรงกลมเล็กนั้น มักจะใช้คำลักษณนามคำว่า “เม็ด” เช่น ข้าว ถั่ว ดังนั้น แสดงให้เห็นว่า ในภาษาไทย มีการจำแนกพืชโดยใช้รูปทรงเป็นเกณฑ์

ส่วนในภาษาจีน ก็มีการจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทพืชโดยใช้รูปทรงเป็นเกณฑ์ในการจำแนกเช่นเดียวกับภาษาไทย เช่น คำลักษณนาม “个 gè” ถ้าแปลเป็นภาษาไทยจะตรงกับคำว่า “ลูก” คำลักษณนามคำนี้จะใช้กับผลไม้ทั่วไป มักจะใช้กับพืชผลที่มีรูปทรงกลม ๆ หรือยาว ๆ เช่น 一个橘子 yī gè jú zi ส้ม 1 ลูก 两个香蕉 liǎng gè xiāng jiāoกล้วยหอม 2 ลูก 三个梨 sān gè lí สาลี่ 3 ลูก 四个西瓜 sì gè xī gu แดงโม 4 ลูก เป็นต้น ดังตัวอย่างที่กล่าวไว้ข้างหน้านั้น แสดงให้เห็นว่า พืชผลที่สามารถใช้คำลักษณนามว่า “个 gè” นั้น ควรมีลักษณะทางรูปทรงเป็นรูปกลม ๆ หรือยาว ๆ หรือคล้ายคลึงเช่นนั้น นอกจากคำว่า “个 gè” แล้วยังมีคำว่า “条 tiáo” คำนี้จะใช้กับพืชผลที่มีลักษณะยาว เช่น แดงกวา กิ่งคันทลิว เถาวัลย์ เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะทางรูปทรงเป็นรูปยาว ดังนั้น แสดงให้เห็นว่า ในภาษาจีน มีการจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทพืชโดยใช้รูปทรงเป็นเกณฑ์

ดังที่อธิบายและยกตัวอย่างในข้างหน้านั้น สามารถสรุปได้ว่า ทั้งภาษาไทยและภาษาจีน ต่างก็มีการใช้รูปทรงเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทพืช

2. แบ่งตามส่วนประกอบ

ในภาษาไทย มีการจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทพืชโดยใช้ส่วนประกอบเป็นเกณฑ์ในการจำแนก เช่น คำว่า “ดอก” จะใช้กับส่วนที่เป็นฝักของต้นข้าวโพด คำว่า “หัว” จะใช้กับส่วนที่เป็นหัวของพืชทั่วไป เช่น กระเทียม จิง มัน เผือก ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่า ในภาษาไทย มีการจำแนกพืชโดยใช้ส่วนประกอบเป็นเกณฑ์

ส่วนในภาษาจีน ก็มีการจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทพืชโดยใช้ส่วนประกอบของพืชเป็นเกณฑ์ในการจำแนก เช่น การใช้คำว่า “棵 kē” สำหรับพืช ต้นไม้ หรือหญ้า ในกรณีที่พูดถึงทั้งต้น

ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยคือ “คัน” ใช้คำว่า “节 jie” สำหรับพันธุ์ไม้ที่มีลำต้นเป็นปล้อง ๆ เช่น อ้อย ไม้ไผ่ ในกรณีที่พูดถึงตัดเป็นท่อน ๆ ใช้คำว่า “枝 zhi” สำหรับกิ่งหรือดอกไม้ที่ติดกิ่ง นอกจากนี้แล้ว ยังมีการใช้คำว่า “株 zhu” ในกรณีที่พูดถึงลำต้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพืช ดังที่กล่าวไว้ในข้างหน้านั้น แสดงให้เห็นว่า ในภาษาจีนมีการจำแนกพืช โดยใช้ส่วนประกอบของพืช เป็นเกณฑ์เช่นเดียวกับภาษาไทย

ดังที่อธิบายและยกตัวอย่างในข้างหน้านั้น สามารถสรุปได้ว่า ทั้งภาษาไทยและภาษาจีน ต่างก็มีการใช้ส่วนประกอบของพืชเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทพืช

คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสถานที่

ในภาษาไทย คำลักษณนามที่ใช้กับสถานที่ที่มีจำนวนทั้งหมด 6 คำ คือ แปลง ผืน โรง หน่วย ห้อง แห่ง ส่วนภาษาจีน คำลักษณนามที่ใช้กับสถานที่ที่มีจำนวนทั้งหมด 10 คำ คือ 层 ceng , 栋 dong , 家 jia , 间 jian , 块 kuai , 井 pan , 片 pian , 所 suo , 眼 yan , 座 zuo เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเกณฑ์การจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสถานที่ ผู้วิจัยจะอธิบายเปรียบเทียบเป็นประเด็นสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1. แบ่งตามประเภทของสถานที่

ประเภทของสถานที่ที่สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่เป็นที่ดิน กับ ประเภทที่เป็นสิ่งก่อสร้าง

ในภาษาไทย มีการใช้ประเภทของสถานที่เป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสถานที่ ซึ่งได้แบ่งเป็น 2 ประเภทหลัก ๆ คือ ประเภทที่ดิน และประเภทสิ่งก่อสร้าง หากสถานที่นั้นเป็นแค่ที่ดิน ยังไม่มีการก่อสร้างหรือสิ่งก่อสร้างใด ๆ ก็จะใช้คำว่า “แปลง” และ “ผืน” การใช้คำใดคำหนึ่งในสองคำนี้แสดงให้เห็นว่า สถานที่นั้นเป็นพื้นที่ที่กำหนดไว้แห่งหนึ่ง ๆ เป็นที่ดิน หรือเป็นที่ดินที่ใช้สำหรับเพาะปลูก หากเป็นสถานที่ที่มีสิ่งก่อสร้างนั้น จึงใช้คำว่า “หน่วย” “ห้อง” หรือ “แห่ง” ซึ่งจะพิจารณาตามขนาดหรือคุณสมบัติของสิ่งก่อสร้างนั้น ๆ อีกด้วย ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่า ในภาษาไทยมีการจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสถานที่โดยใช้ประเภทของสถานที่เป็นเกณฑ์

ในภาษาจีน ก็มีการใช้ประเภทของสถานที่เป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสถานที่เช่นเดียวกับภาษาไทย ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภทหลัก ๆ คือ ประเภทที่ดิน และประเภทสิ่งก่อสร้าง หากสถานที่นั้นไม่มีการก่อสร้างหรือสิ่งก่อสร้างแต่อย่างใด ก็จะใช้คำว่า “块 kuài” แสดงให้เห็นว่าสถานที่นั้น ๆ มีลักษณะเป็นผืน หรือที่ดินที่เป็นแปลง นอกจากนี้แล้ว ยังมีคำว่า “片 piàn” แสดงให้เห็นว่า สถานที่นั้น ๆ เป็นสถานที่ที่แผ่กว้างเป็นผืน หรือผืนน้ำ ทุ่งหญ้า หรือนาข้าว ดังนั้น การใช้คำ 2 คำนี้ แสดงให้เห็นว่า สถานที่นั้นเป็นพื้นที่ที่ไม่มีสิ่งก่อสร้างแต่อย่างใด แต่ถ้าเป็นสถานที่ที่มีสิ่งก่อสร้างนั้น ก็จะใช้คำว่า “层 céng” ซึ่งใช้กับสิ่งก่อสร้างที่ซ้อนกันเป็นชั้น เช่น ตึก นอกจากนี้แล้ว ยังมีคำว่า “栋 dòng” ซึ่งใช้กับสิ่งปลูกสร้าง อาคาร ตึก บ้านที่เป็นหลัง ๆ คำว่า “所 suǒ” ซึ่งใช้กับบ้านเรือน อาคารสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่า ในภาษาจีนมีการจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสถานที่โดยใช้ประเภทของสถานที่เป็นเกณฑ์เช่นเดียวกับภาษาไทย แต่ในภาษาจีนยังมีข้อยกเว้นอีกด้วย คือ คำว่า “处 chù” สามารถใช้ประกอบกับทั้งที่นา ซึ่งเป็นสถานที่ที่ไม่มีสิ่งก่อสร้าง และ โรงงาน ร้านขายของ ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีสิ่งก่อสร้าง ซึ่งต่างกับคำอื่น จึงถือว่าเป็นข้อยกเว้น

ดังที่อธิบายและยกตัวอย่างในข้างหน้านั้น สามารถสรุปได้ว่า ทั้งภาษาไทยและภาษาจีนต่างก็มีการใช้ประเภทสถานที่เป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสถานที่ แต่ก็มีข้อยกเว้นดังที่กล่าวไว้ในข้างหน้า

2. แบ่งตามขนาดของสถานที่

ในภาษาไทยมีการจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสถานที่โดยพิจารณาจากขนาดของสถานที่ กล่าวคือ คำว่า “ห้อง” จะใช้กับสถานที่ที่เป็นส่วนของเรือนตึก ซึ่งแต่เป็นส่วนเล็ก ๆ ส่วนหนึ่งของตึกเท่านั้น ส่วนคำว่า “แห่ง” จะใช้กับสถานที่ที่มีขนาดใหญ่กว่าคำว่า “ห้อง” เช่น ตลาด สวนสัตว์ เป็นต้น ดังตัวอย่างที่กล่าวไว้นั้นแสดงให้เห็นว่า ในภาษาไทยมีการจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสถานที่โดยพิจารณาจากขนาดของสถานที่

ในภาษาจีนก็มีการจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสถานที่โดยพิจารณาจากขนาดของสถานที่ เช่นเดียวกับภาษาไทย กล่าวคือ คำว่า “[ǐ jiān” ซึ่งใช้กับห้องหนึ่งในบ้านหรือตึกที่กั้นแบ่งไว้ ส่วนคำว่า “座 zuò” ซึ่งใช้กับสถานที่ที่มีสิ่งก่อสร้างที่ค่อนข้างใหญ่ คงที่ และเคลื่อนที่ไม่ได้ เช่น เชื้อเพลิง โรงไฟฟ้า สะพาน อาคาร เป็นต้น ดังตัวอย่างที่กล่าวไว้นั้นแสดงให้เห็นว่า ในภาษาจีนมีการจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสถานที่โดยพิจารณาจากขนาดของสถานที่เช่นเดียวกับภาษาไทย

ดังที่อธิบายและยกตัวอย่างในข้างหน้านั้น สามารถสรุปได้ว่า ทั้งภาษาไทยและภาษาจีน ต่างก็มีการใช้ขนาดของสถานที่เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสถานที่

คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสิ่งของ

สิ่งของหมายรวมทั้งสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นและสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาในภาพรวม ซึ่งไม่ได้แบ่งเป็นสิ่งที่อยู่ตามธรรมชาติกับสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ดังที่ศึกษาไว้ในบทที่ 2 คำลักษณนามในภาษาไทย และบทที่ 3 คำลักษณนามในภาษาจีนนั้น สิ่งของในการศึกษาในบทนี้ จะรวมทั้งยา สิ่งของที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ อักษร บทความ และสิ่งอื่น ๆ อีกด้วย เพื่อให้มีความชัดเจนในการศึกษาและเปรียบเทียบเกณฑ์การจำแนกสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสิ่งของของผู้วิจัย จะแบ่งเป็น 3 กลุ่มในการศึกษา กล่าวคือ

1. กลุ่มที่เกี่ยวข้องยา
2. กลุ่มที่เกี่ยวข้องหนังสือ อักษร บทความ
3. กลุ่มที่เป็นสิ่งของอื่น ๆ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาทีละกลุ่มดังที่กล่าวไว้ตามลำดับ

กลุ่มที่เกี่ยวข้องยา

ในภาษาจีน มีคำลักษณนามที่ใช้กับยาเป็นจำนวนมาก เนื่องจากยาสมุนไพรมีความสำคัญสำหรับชาวจีน และประวัติการใช้ยาสมุนไพรก็มีเวลาอันยาวนาน กล่าวคือ ค.ศ. 25-220 ซึ่งในสมัยตงฮั่น ประเทศจีนได้มีหนังสือทางแพทยศาสตร์ เรื่อง 神农本草经 shén nóng běn cǎo jīng ในหนังสือเล่มนี้ได้อธิบายถึงสรรพคุณของยาจีนทั้งหมด 365 ชนิด และมีการแบ่งระดับของยาด้วย

โดยพิจารณาทางพืชของยา (mǎ jì xīng, 1990, หน้า 253) หนังสือที่เกี่ยวกับยาในสมัยจีนโบราณยังมีอีกหลาย ๆ เล่ม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า คนจีนมีการศึกษาเรื่องยาสมุนไพรเป็นเวลานาน และกว้างขวาง และแสดงให้เห็นว่า คนจีนให้ความสำคัญกับยาสมุนไพรเป็นอย่างมาก และมีความรู้เกี่ยวกับยาสมุนไพรเป็นอย่างดี ทั้งในด้านสรรพคุณของยาและวิธีการหรือขบวนการในการดื่มยาด้วย เนื่องจากว่าส่วนประกอบของยาต่างกันวิธีการหรือขบวนการในการดื่มยาก็ต่างกัน หรือเวลาที่ใช้ในการดื่มยาก็ต่างกัน และจำนวนครั้งของการดื่มยาก็ต่างกันนั้นย่อมทำให้สรรพคุณของยาแตกต่างกันออกไป ดังนั้น คำลักษณนามที่ใช้กับยาสมุนไพรนั้นจึงปรากฏเป็นจำนวนมากและในสมัยปัจจุบันก็ยังมีการใช้ด้วย

ในภาษาจีน คำลักษณนามที่ใช้กับยาสมุนไพรมีจำนวนทั้งหมด 8 คำ คือ 服 fú , 剂 jì , 煎 jiān , 料 liào , 贴 tiē , 丸 wán , 味 wèi เพื่อศึกษาเกณฑ์การจำแนกยาสมุนไพรนั้น ผู้วิจัยจะอธิบายเป็นประเด็นสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1. แบ่งตามสภาพ

ในภาษาจีนมีการจำแนกยาโดยพิจารณาตามสภาพของยา กล่าวคือ ถ้าเป็นของเหลว จะใช้คำว่า “剂 jì” ซึ่งใช้กับน้ำยาสมุนไพร นอกจากนี้แล้ว ยังมีคำว่า “贴 tiē” ซึ่งใช้กับน้ำยาสมุนไพรที่ประกอบด้วยยาหลาย ๆ ชนิดรวมกันเป็นชุด ถ้าไม่เป็นของเหลว จะใช้คำว่า “服 fú” ซึ่งใช้กับยาสมุนไพรทั่วไป ถ้าเป็นแผ่นยา จะใช้คำว่า “贴 tiē” ซึ่งใช้กับแผ่นยาที่ใช้ปิดแผลจำพวกกอเอี๊ยะของจีน ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า ในภาษาจีนมีการจำแนกยาโดยพิจารณาตามสภาพของยา

2. แบ่งตามส่วนประกอบ

ในภาษาจีนมีการจำแนกยาโดยพิจารณาตามส่วนประกอบของยา กล่าวคือ คำว่า “味 wèi” ใช้กับยาสมุนไพรซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ๆ ของยาที่เป็นชุด ส่วนคำว่า “料 liào” ใช้กับยาสมุนไพรที่เป็นชุด ซึ่งประกอบด้วยยาทุกชนิดตามในสั่งยาของหมอ ดังนั้น แสดงให้เห็นว่า ในภาษาจีนมีการจำแนกยาโดยพิจารณาตามส่วนประกอบของยา

3. แบ่งตามจำนวนครั้งที่ดื่มยา

ในภาษาจีน มีการจำแนกยาโดยพิจารณาจากจำนวนครั้งที่ดื่มยา เนื่องจากสรรพคุณของยานั้น มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งที่ดื่มยา ดังนั้นจึงมีคำลักษณะนามคำว่า “煎 jiān” ใช้สำหรับบอกจำนวนครั้งที่ดื่มยา ดังนั้น แสดงให้เห็นว่า ในภาษาจีนมีการจำแนกยาโดยพิจารณาตามจำนวนครั้งที่ดื่มยา

ดังที่อธิบายและยกตัวอย่างในข้างหน้านั้น สามารถสรุปได้ว่า ในภาษาจีน มีการใช้สภาพส่วนประกอบ และจำนวนครั้งที่ดื่มยาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาการจำแนกยา ซึ่งต่างจากภาษาไทย กล่าวคือ ในแหล่งข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้ในการรวบรวมคำลักษณะนามนั้น ไม่ได้พบคำลักษณะนามที่ใช้กับยาสมุนไพรเป็นเฉพาะ ดังนั้น จึงไม่สามารถใช้ในการเปรียบเทียบกับภาษาจีนได้ จึงสรุปได้ว่า ในภาษาจีนมีการใช้สภาพ ส่วนประกอบ และจำนวนครั้งที่ดื่มยาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาการจำแนกยาสมุนไพรเท่านั้น การใช้เกณฑ์ในการจำแนกยาสมุนไพรดังกล่าวนี้ มีความเกี่ยวข้องกับสังคมจีนในด้านยาสมุนไพร ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

1. การให้ความสำคัญกับยาสมุนไพร

ชาวจีนให้ความสำคัญกับยาสมุนไพรเป็นอย่างมาก เนื่องจากการใช้ยาสมุนไพรในการบำบัดรักษาโรคมีข้อดีหลายประการ เช่น ทำให้เกิดอาการพิษได้น้อย เนื่องจากสมุนไพรส่วนมากมีฤทธิ์อ่อนก่อกำเนิดอาการพิษหรืออาการข้างเคียงได้น้อย นอกจากนี้แล้ว การใช้ยาสมุนไพรยังช่วยประหยัดรายจ่าย เนื่องจากสมุนไพรมีราคาถูก ที่สำคัญคือ ในสมัยโบราณ จีนไม่มีแพทย์แผนปัจจุบันอย่างสมัยนี้ แพทย์แผนปัจจุบันนั้นชาวจีนได้มาจากประเทศตะวันตก ซึ่งสามารถรู้ได้จากชื่อที่ใช้เรียกแพทย์แผนปัจจุบันกับแพทย์แผนโบราณ กล่าวคือ แพทย์แผนปัจจุบัน เรียกว่า 西医 xī yī คำว่า 西 xī แปลว่า ตะวันตก คำว่า 医 yī แปลว่า แพทย์ หรือแพทยศาสตร์ ส่วนแพทย์แผนโบราณของจีนนั้น เรียกว่า 中医 zhōng yī คำว่า 中 zhōng แปลว่า ประเทศจีน ดังนั้น แสดงให้เห็นว่า แพทย์แผนปัจจุบันได้พัฒนาขึ้นในทีหลังและได้รับอิทธิพลจากประเทศตะวันตก ในสมัยโบราณก่อนที่แพทย์แผนปัจจุบันเข้ามาในประเทศจีนนั้น ชาวจีนอาศัยแพทย์แผนโบราณของจีนใน

การรักษาโรคต่าง ๆ เช่น การฝังเข็ม การใช้ยาสมุนไพร เป็นต้น ดังนั้น ประวัติการใช้ยาสมุนไพรจึงมีความยาวนาน และการใช้ยาสมุนไพรนั้นก็เป็นวิธีที่สำคัญในการรักษาโรคสำหรับชาวจีน

2. การมีความรู้เกี่ยวกับยาสมุนไพรอย่างลึกซึ้ง

ชาวจีนมีความรู้เกี่ยวกับยาสมุนไพรอย่างลึกซึ้ง เนื่องจากชาวจีนมีความต้องการในการใช้ยาสมุนไพรในการรักษาโรคตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงทุกวันนี้ ดังนั้น แพทย์แผนโบราณของจีนจึงมีความจำเป็นในการศึกษาสมุนไพรต่าง ๆ ตามการบันทึกทางประวัติศาสตร์ ค.ศ. 25-220 ซึ่งในสมัยตงฮั่น ประเทศจีนได้มีหนังสือทางแพทยศาสตร์ เรื่อง 神农本草经 shén nóng běn cǎo jīng ในหนังสือเล่มนี้ได้อธิบายถึงสรรพคุณของยาจีนทั้งหมด 365 ชนิด และมีการแบ่งระดับของยาด้วยโดยพิจารณาทางพิษของยา (mǎ jì xīng, 1990, หน้า 253) นอกจากนี้แล้วหนังสือที่เกี่ยวกับยาสมุนไพรหรือแพทย์แผนโบราณของจีนยังมีอีกหลาย ๆ เล่ม เช่น สมัยเหลียน ค.ศ.502-557 คุณ 陶弘景 táo hóngjǐng เขียนหนังสือที่เกี่ยวกับยาสมุนไพร เรื่อง 本草经集注 běn cǎo jīng jí zhù ซึ่งรวบรวมยาสมุนไพร 730 ชนิด สมัยราชวงศ์ถัง ค.ศ.618-907 คุณ 苏敬 sū jìng เขียนหนังสือเรื่อง 新修本草 xīn xiū běn cǎo ซึ่งรวบรวมยาสมุนไพร 844 ชนิด สมัยเป่ียวซ่ง ค.ศ.960-1127 คุณ 苏颂 sū sòng เขียนหนังสือเรื่อง 本草图经 běn cǎo tú jīng ค.ศ.1590 ซึ่งในสมัยราชวงศ์หมิง คุณ 李时珍 lǐ shí zhēn เขียนหนังสือเรื่อง 本草纲目 běn cǎo gāng mù ซึ่งรวบรวมยาสมุนไพร 1892 ชนิด ในหนังสือต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นี้ได้รวบรวมยาสมุนไพรและมีการอธิบายถึงลักษณะ วิธีการใช้และสรรพคุณของยาสมุนไพรที่ได้รวบรวมไว้ นอกจากนี้แล้ว แพทย์แผนโบราณของจีนยังได้ศึกษาถึงวิธีการใช้ยา วิธีการต้มยา ความสัมพันธ์ระหว่างการต้มยากับสรรพคุณของยา เป็นต้น จึงทำให้ได้ความรู้ในด้านยาสมุนไพรอย่างลึกซึ้ง จึงเกิดการใช้คำลักษณะนามต่าง ๆ ที่เป็นจำนวนมาก ตามสภาพ ชนิด จำนวนครั้งที่ต้มยา เป็นต้น

กลุ่มที่เกี่ยวกับหนังสือ อักษร บทความ

ในภาษาไทย คำลักษณะนามที่ใช้กับหนังสือ อักษร บทความ มีจำนวนทั้งหมด 7 คำ คือ ข้อ คำ ฉบับ ตอน บท ประการ เรื่อง ส่วนภาษาจีน คำลักษณะนามที่ใช้กับหนังสือ อักษร บทความ

มีจำนวนทั้งหมด 20 คำ คือ 本 běn , 部 bù , 册 cè , 道 dào , 段 duàn , 份 fèn , 幅 fú , 行 háng , 回 huí , 节 jié , 句 jù , 篇 piān , 期 qī , 阙 què , 首 shǒu , 条 tiáo , 项 xiàng , 则 zé , 支 zhī , 纸 zhǐ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเกณฑ์การจำแนกสิ่งเกี่ยวกับหนังสือ อักษร บทความ ผู้วิจัยจะอธิบายเปรียบเทียบเป็นประเด็นสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1. แบ่งตามจำนวน

จำนวนในที่นี้หมายถึงจำนวนทางวรรณคดี จำนวนบทและจำนวนของเล่ม ในภาษาไทย มีการใช้จำนวนเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งเกี่ยวกับหนังสือ อักษร บทความ ซึ่งพิจารณาจากจำนวนของวรรณคดี กล่าวคือ เมื่อพิจารณาจากจำนวนวรรณคดี จะมีการใช้คำว่า “คำ” ซึ่งใช้เรียก 2 วรรณคดีของคำกลอน ดังนั้น แสดงให้เห็นว่า ในภาษาไทยมีการใช้จำนวนของวรรณคดีเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาการจำแนกสิ่งเกี่ยวกับหนังสือ อักษร บทความ

ในภาษาจีน มีการใช้จำนวนเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งเกี่ยวกับหนังสือ อักษร บทความ ซึ่งพิจารณาทั้งจำนวนวรรณคดีและจำนวนของเล่ม กล่าวคือ เมื่อพิจารณาจากจำนวนวรรณคดี จะมีการใช้คำว่า “阙 què” ซึ่งใช้กับบทเพลง บทกลอน หมายถึง ตอนหรือคำกลอน ถ้าพิจารณาจากจำนวนเล่มของหนังสือ จะมีการใช้คำว่า “册 cè” ซึ่งใช้บอกจำนวนหนังสือ สิ่งพิมพ์ที่เป็นรูปเล่ม และมีความหมายว่าเป็นเล่มหนึ่ง ๆ ของหนังสือที่เป็นชุดซึ่งประกอบด้วยหลาย ๆ เล่ม ดังนั้น แสดงให้เห็นว่า ในภาษาจีนมีการใช้จำนวนทั้งจำนวนวรรณคดีและจำนวนเล่มเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาการจำแนกกลุ่มสิ่งเกี่ยวกับหนังสือ อักษร บทความ

ดังที่อธิบายและยกตัวอย่างในข้างหน้านั้น สามารถสรุปได้ว่า ทั้งภาษาไทยและภาษาจีน ต่างก็มีการใช้จำนวนเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาจำแนกสิ่งเกี่ยวกับหนังสือ อักษร บทความ แต่ก็มี ความแตกต่างกันระหว่างภาษาไทยและภาษาจีน กล่าวคือ ในภาษาไทย ใช้แต่จำนวนวรรณคดี ไม่มีการ ใช้จำนวนเล่มเป็นเกณฑ์ในการจำแนกกลุ่ม แต่สำหรับภาษาจีนนั้น มีการใช้จำนวนทั้งวรรณคดีและเล่ม เป็นเกณฑ์ในการจำแนกกลุ่มของสิ่งเกี่ยวกับหนังสือ อักษร บทความ

2. แบ่งตามความสั้นยาว

ในภาษาไทยมีการจำแนกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ อักษร บทความ โดยพิจารณาตามความสั้น ยาว กล่าวคือ มีใช้คำว่า “ตอน” ซึ่งใช้กับบทความที่เป็นส่วนหนึ่ง ๆ ที่แบ่งออกจากส่วนใหญ่ นอกจากนี้แล้ว ยังมีคำว่า “เรื่อง” ซึ่งใช้กับข่าว ตำนาน นวนิยาย หรือข้อความ ถ้าเปรียบเทียบคำ 2 คำนี้แล้ว จะแสดงให้เห็นว่า ตามปกติ เรื่องมักจะประกอบด้วยตอน ดังนั้น เรื่องจะยาวกว่าตอน ดัง ตัวอย่างที่กล่าวไว้แล้วนั้น แสดงให้เห็นว่า ในภาษาไทยมีการจำแนกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ อักษร บท ความ โดยพิจารณาจากความสั้นยาว

ส่วนในภาษาจีนก็มีการจำแนกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ อักษร บทความ โดยพิจารณาตาม ความสั้นยาวเช่นเดียวกับภาษาไทย กล่าวคือ มีใช้คำว่า “行 háng” ซึ่งใช้กับตัวหนังสือที่เรียงเป็น แนว หมายถึง บรรทัด มีใช้คำว่า “句 jù” ซึ่งใช้กับคำพูด หรือบทกลอน หมายถึง ประโยค วรรค มีใช้คำว่า “段 duàn” ซึ่งใช้กับคำพูด บทเพลง งานเขียนต่าง ๆ เพื่อบอกตอน หรือช่วงหนึ่ง นอกจากนี้แล้ว ยังมีการใช้คำว่า “篇 piān” ซึ่งใช้กับบทความ เป็นต้น ถ้าเปรียบเทียบคำพวกนี้แล้ว แสดงให้เห็นว่า ตามปกติ บทความซึ่งใช้คำว่า “篇 piān” นั้นจะประกอบด้วยเนื้อหาที่เป็นตอน ซึ่งใช้คำว่า “段 duàn” ส่วนเนื้อหาที่เป็นตอน ๆ นั้น มักจะประกอบด้วยประโยคหลาย ๆ ประโยค ซึ่งประโยคนั้นจะใช้คำลักษณนามคำว่า “句 jù” ดังที่อธิบายนั้น สามารถสรุปได้ว่า ตัวหนังสือที่ ใช้คำว่า “句 jù” นั้น จะสั้นกว่า ตัวหนังสือที่ใช้คำว่า “段 duàn” และ “篇 piān” ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่า ในภาษาจีนมีการจำแนกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ อักษร บทความ โดยพิจารณาจากความสั้นยาว เช่นเดียวกับภาษาไทย

ดังที่อธิบายและยกตัวอย่างในข้างหน้านั้น สามารถสรุปได้ว่า ทั้งภาษาไทยและภาษาจีน ต่างก็มีการใช้ความสั้นยาวเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาจำแนกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ อักษร บทความ

กลุ่มที่เป็นสิ่งของอื่น ๆ

สิ่งของอื่น ๆ รวมทั้งสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ด้าย กระดาษทิชชู เป็นต้น และสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น น้ำ พระอาทิตย์ พระจันทร์ ดวงดาว หิน เมฆ เป็นต้น

จากการศึกษาในบทที่ 2 คำลักษณนามในภาษาไทย และบทที่ 3 คำลักษณนามในภาษาจีน ผู้วิจัยได้ทราบว่าการรวบรวมสิ่งของต่าง ๆ ที่มีลักษณะหรือคุณสมบัติเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันเข้าด้วยกัน หรือการแบ่งแยกสิ่งของต่าง ๆ ที่มีลักษณะแตกต่างกันออกจากกันนั้น นอกจากจะพิจารณาทางรูปทรงแล้ว ยังมีการพิจารณาจากด้านอื่น ๆ อีกด้วย เช่น พิจารณาตามภาชนะบรรจุ อุปกรณ์หรือวัสดุที่เกี่ยวข้อง กริยาอาการที่กระทำ เป็นต้น

คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งของต่าง ๆ ในภาษาไทยและภาษาจีนต่างก็มีเป็นจำนวนมาก กล่าวคือ ในภาษาไทย คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งของต่าง ๆ มีจำนวนทั้งหมด 63 คำ คือ กระบอก กลีบ ก้อน กิ่ง เกล็ด ข้อ คัน จุก ช่อง ชัน ชี้ คาง ดอก ด้าน ดำม ดัน ตัว ถุง แถว ท่อน แท่ง แท่น บาน ใบ ปาก ปั้น ปุ่ม ผืน แผ่น ผา พวง แพ เม็ด เรือน ลำ ลูก เล่ม วง สาย เส้น หลัง เครื่อง ศีรษะ กอง ขด ปั้น พับ มวน ม้วน มัด หยด ห่อ คลับ ขอน ข้าง ชัน เล่ม คำ กู้ ขุด ดับ พวง ห่วง ส่วนในภาษาจีน มีจำนวน 55 คำ คือ 床 chuáng, 堵 dǔ, 发 fā, 级 jí, 辆 liàng, 门 mén, 抹 mǒ, 艘 sōu, 挺 tǐng, 盏 zhǎn, 张 zhāng, 只 zhī, 炷 zhù, 尊 zūn, 层 céng, 顶 dǐng, 朵 duǒ, 方 fāng, 封 fēng, 杆 gǎn, 根 gēn, 管 guǎn, 架 jià, 截 jié, 颗 kē, 口 kǒu, 块 kuài, 粒 lì, 轮 lún, 枚 méi, 面 miàn, 撇 piě, 扇 shàn, 页 yè, 张 zhāng, 枝 zhī, 包 bāo, 袋 dài, 台 tái, 串 chuàn, 刀 dāo, 滴 dī, 枕 guàng, 卷 juǎn, 沓 dá, 担 dàn, 堆 duī, 对 duì, 副 fù, 列 liè, 缙 mín, 排 pái, 双 shuāng, 套 tòu, 组 zǔ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเกณฑ์การจำแนกสิ่งของต่าง ๆ ผู้วิจัยจะอธิบายเปรียบเทียบเป็นประเด็นสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1. แบ่งตามรูปทรง

ในภาษาไทย มีการจำแนกสิ่งของต่าง ๆ โดยใช้รูปทรงเป็นเกณฑ์ในการจำแนก เช่น คำลักษณนาม คำว่า “สาย” ใช้กับสิ่งที่เป็นแนวหรือเส้นยาว เช่น เข็มขัด แม่น้ำ ลำธาร ส่วนคำว่า “แผ่น” ใช้กับสิ่งที่มีลักษณะแบน ๆ อย่างกระดาษหรือกระดาน เช่น กระดาน ไม้กระดาน ใบปลิว ดังนั้น แสดงให้เห็นว่า ในภาษาไทยมีการจำแนกสิ่งของต่าง ๆ โดยใช้รูปทรงเป็นเกณฑ์

ส่วนในภาษาจีน ก็มีการจำแนกสิ่งของต่าง ๆ โดยใช้รูปทรงเป็นเกณฑ์ในการจำแนกเช่นเดียวกับภาษาไทย เช่น คำลักษณนาม “根 gēn” จะใช้กับสิ่งของที่มีลักษณะเป็นแท่งยาวแต่ไม่ใหญ่ เช่น เชือก ท่อเหล็ก ไม้ขีด หลอด เช่น 一根绳子 yī gēn shéng zi เชือก 1 เส้น 四根火柴 sì gēn huǒ chāi ไม้ขีด 4 ก้าน 五根吸管 wǔ gēn xī guǎn หลอด 5 หลอด ดังตัวอย่างที่กล่าวไว้ข้างหน้านั้น แสดงให้เห็นว่า ในภาษาจีน มีการจำแนกสิ่งของต่าง ๆ โดยใช้รูปทรงเป็นเกณฑ์

ดังที่อธิบายและยกตัวอย่างในข้างหน้านั้น สามารถสรุปได้ว่า ทั้งภาษาไทยและภาษาจีนต่างก็มีการใช้รูปทรงเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งของต่าง ๆ แต่การจำแนกสิ่งของโดยใช้เกณฑ์ทางรูปทรงนั้นก็มีความแตกต่างกันบ้าง เช่น คำว่า “绳子 shéng zi” แปลว่า เชือก “火柴 huǒ chái” แปลว่า ไม้ขีด “吸管 xī guǎn” แปลว่า หลอด มีลักษณะร่วมกัน คือ ยาว จึงใช้คำลักษณนามคำเดียวกันคือ “根 gēn” ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยอาจใช้คำศัพท์ต่างกัน กล่าวคือ 一根绳子 yī gēn shéng zi เชือก 1 เส้น 四根火柴 sì gēn huǒ chāi ไม้ขีด 4 ก้าน 五根吸管 wǔ gēn xī guǎn หลอด 5 หลอด ดังตัวอย่างนี้ แสดงให้เห็นว่า ในภาษาจีนคำลักษณนามคำเดียวกัน ถ้าแปลเป็นภาษาไทยจะแตกต่างกันเนื่องจากการพิจารณารูปทรงของสิ่งของในภาษาไทยกับภาษาจีนมีรายละเอียดที่มีความแตกต่างกัน ทั้ง ๆ ที่ใช้รูปทรงเป็นเกณฑ์หลัก กล่าวคือ คนจีนเมื่อพิจารณาสิ่งของทั้ง 3 อย่างดังที่กล่าวไว้แล้วนั้น พิจารณาในภาพกว้างใช้แต่เกณฑ์หลัก คือ มีรูปทรงยาวส่วนในภาษาไทยนั้น นอกจากพิจารณาจากภาพกว้างเกณฑ์หลัก คือ มีรูปทรงยาวแล้ว ยังพิจารณาจากเกณฑ์ย่อยอีกด้วย คือ คำว่า “เส้น” ใช้กับสิ่งที่มีลักษณะเป็นสาย แถว แนวที่ไม่จำกัดความยาวคำว่า “ก้าน” มีความหมายว่า ส่วนที่ต่อดอก หรือใบ หรือผล กับกิ่งไม้, เรียกสิ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงเช่นนั้น(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, หน้า 111) ส่วนคำว่า “หลอด” นั้น เป็นคำลักษณนามที่ซ้ำรูปกับคำนาม ซึ่งมีความหมายว่า ของกลมยาวขนาดเล็กที่มีรูตลอด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, หน้า 1270) จากตัวอย่างนี้ แสดงให้เห็นว่า ในภาษาไทยนอกจากพิจารณาจากเกณฑ์หลัก คือ รูปทรงยาวยังพิจารณาจากเกณฑ์ย่อยอีก คือ เป็นของกลม มีขนาดเล็ก และมีรู

ตลอด ดังนั้น แสดงให้เห็นว่า การจำแนกสิ่งของโดยใช้เกณฑ์ทางรูปทรงนั้นก็มีความแตกต่างกันอีกด้วย

2. แบ่งตามขนาด

ในภาษาไทย มีการจำแนกสิ่งของต่าง ๆ โดยใช้ขนาดเป็นเกณฑ์ในการจำแนก เช่น คำว่า “ผืน” ซึ่งใช้กับสิ่งที่มีลักษณะแบนเป็นแผ่น ปรกติจะมีขนาดใหญ่ เช่น ตาข่าย จอ เสื้อ ผ้าห่ม เป็นต้น ส่วนคำว่า “แผ่น” ซึ่งใช้กับสิ่งที่มีลักษณะแบน ๆ อย่างกระดาษหรือกระดาน เช่น กระจก ใบปลิว ไม้กระดาน กระดาษ เป็นต้น จากตัวอย่างที่กล่าวไว้แล้วนั้น แสดงให้เห็นว่า นอกจากใช้รูปทรงเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาแล้ว ยังใช้ขนาดของสิ่งของเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาอีกด้วย กล่าวคือ สิ่งของที่มีลักษณะแบนเช่นเดียวกัน ถ้ามีขนาดใหญ่ก็จะใช้คำว่า “ผืน” ส่วนคำว่า “แผ่น” นั้นมักจะใช้กับสิ่งของที่เล็กกว่า เช่น กระดาษ ใบปลิว

ส่วนในภาษาจีน ก็มีการจำแนกสิ่งของต่าง ๆ โดยใช้ขนาดเป็นเกณฑ์ในการจำแนกเช่นเดียวกับภาษาไทย เช่น คำลักษณนาม “颗 kē” ซึ่งใช้กับสิ่งของที่มีลักษณะเป็นเม็ด มีรูปทรงกลมเล็ก เช่น กระสุน เหนือ ถั่ว คำลักษณนาม “粒 lì” ซึ่งใช้กับสิ่งของที่มีลักษณะเป็นเม็ด มีรูปทรงกลม มีขนาดเล็ก เช่น ทราย เม็ดข้าว นอกจากนี้แล้ว ยังมีคำว่า “枚 méi” ซึ่งใช้กับสิ่งของที่มีรูปเล็ก เช่น แหวน เหรียญรางวัล แสตมป์ เป็นต้น ดังตัวอย่างที่กล่าวไว้ข้างหน้านั้น แสดงให้เห็นว่า นอกจากใช้รูปทรงเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาแล้ว ยังใช้ขนาดของสิ่งของเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาอีกด้วยเช่นเดียวกับภาษาไทย

ดังที่อธิบายและยกตัวอย่างในข้างหน้านั้น สามารถสรุปได้ว่า ทั้งภาษาไทยและภาษาจีน นอกจากใช้รูปทรงในการจำแนกสิ่งของต่าง ๆ แล้ว ยังได้ใช้ขนาดของสิ่งของเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาอีกด้วย

3. แบ่งตามคุณสมบัติอื่น ๆ

ในภาษาไทย นอกจากใช้รูปทรง ขนาดเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งของต่าง ๆ แล้ว ยังมีการใช้คุณสมบัติอื่น ๆ เช่น แบ่งตามเครื่องบรรจุ แบ่งตามอุปกรณ์หรือวัสดุที่เกี่ยวข้อง ปริมาณ

และกริยาอาการที่กระทำ เป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งของอีกด้วย กล่าวคือ ถ้าใช้เครื่องบรรจุเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา จะมีคำลักษณนาม “ตลับ” ใช้อุปกรณ์หรือวัสดุที่เกี่ยวข้องเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา จะมีคำลักษณนาม “คัน” “เครื่อง” “ศิระะ” ส่วนใช้กริยาอาการที่กระทำเป็นเกณฑ์ในการพิจารณานั้น จะมีคำลักษณนาม “กอง” “ขด” “ปั่น” “พับ” “มวน” “ม้วน” “มัด” “หยด” “ห่อ” ซึ่งต่างก็เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาการจำแนกสิ่งต่าง ๆ กล่าวคือ ถ้าสิ่งของที่มีคุณสมบัติที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน ก็จะใช้คำลักษณนามคำเดียวกัน เช่น ถ้าเป็นสิ่งที่พับไว้นั้น ก็มักจะใช้คำว่า “พับ” เช่น ฉากญี่ปุ่น ผ้า ใบตอง ถ้าเป็นสิ่งที่ได้รวมสุ่มกันไว้ก็จะใช้คำว่า “กอง” เช่น ฟาง หนังสือ ขยะ ถ้าเป็นสิ่งที่บรรจุในตลับ ก็จะใช้คำว่า “ตลับ” เช่น แดบบันทึกรูปภาพ 2 ตลับ ถ้าเป็นสิ่งที่ประกอบขึ้นด้วยเครื่องกลไก เพื่อใช้การอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็จะใช้คำว่า “เครื่อง” เช่น วิทยุ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น จากตัวอย่างที่กล่าวไว้แล้วนั้น แสดงให้เห็นว่า ในภาษาไทย นอกจากใช้รูปทรง ขนาดเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งของต่าง ๆ แล้ว ยังมีการใช้คุณสมบัติอื่น ๆ เช่น ภาชนะบรรจุ อุปกรณ์หรือวัสดุที่เกี่ยวข้อง ปริมาณ และกริยาอาการที่กระทำ เป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งของอีกด้วย

ส่วนในภาษาจีน นอกจากใช้รูปทรง ขนาดเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งของต่าง ๆ แล้ว ก็ยังมีการจำแนกสิ่งของต่าง ๆ โดยใช้คุณสมบัติอื่น ๆ เช่น เครื่องบรรจุ อุปกรณ์หรือวัสดุที่เกี่ยวข้อง ปริมาณ และกริยาอาการที่กระทำ เป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งของเช่นเดียวกับภาษาไทย กล่าวคือ ถ้าใช้เครื่องบรรจุเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา จะมีคำลักษณนาม “包 bāo” “袋 dài” ใช้อุปกรณ์หรือวัสดุที่เกี่ยวข้องเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา จะมีคำลักษณนาม “台 tái” ส่วนใช้กริยาอาการที่กระทำเป็นเกณฑ์ในการพิจารณานั้น จะมีคำลักษณนาม “串 chuàn” “刀 dāo” “滴 dī” “卷 juǎn” “杪 guàng” ซึ่งต่างก็เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาการจำแนกสิ่งต่าง ๆ กล่าวคือ ถ้าสิ่งของที่มีคุณสมบัติที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน ก็จะใช้คำลักษณนามคำเดียวกัน เช่น ถ้าเป็นสิ่งที่ใช้ไม้เชือกเส้น เชื่อมไว้ ก็จะใช้คำว่า “串 chuàn” เช่น ลูกชิ้น เต้าหู้ปิ้ง ถ้าเป็นของเหลวที่เป็นหยด ๆ ก็จะใช้คำว่า “滴 dī” เช่น เหงื่อ น้ำ น้ำหมึก ถ้าเป็นสิ่งที่ม้วนก็จะใช้คำว่า “卷 juǎn”

เช่น กระดาษทิชชู บุหรี่ จากตัวอย่างที่กล่าวไว้แล้วนั้น แสดงให้เห็นว่า ในจีน นอกจากใช้รูปทรง ขนาดเป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งของต่าง ๆ แล้ว ยังมีการใช้คุณสมบัติอื่น ๆ เช่น เครื่องบรรจุ อุปกรณ์หรือวัสดุที่เกี่ยวข้อง ปริมาณ และกริยาอาการที่กระทำ เป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งของอีกด้วยเช่นเดียวกับภาษาไทย

ดังที่อธิบายและยกตัวอย่างในข้างหน้านั้น สามารถสรุปได้ว่า ทั้งภาษาไทยและภาษาจีน นอกจากใช้รูปทรงและขนาดในการจำแนกสิ่งของต่าง ๆ แล้ว ยังมีการใช้คุณสมบัติอื่น ๆ เช่น เครื่องบรรจุ อุปกรณ์หรือวัสดุที่เกี่ยวข้อง ปริมาณ และกริยาอาการที่กระทำ เป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งของอีกด้วย

จากการศึกษาในบทนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้ โดยใช้วิธีตาราง ซึ่งสามารถแสดงความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาไทยและภาษาจีนอย่างชัดเจน

เปรียบเทียบเกณฑ์การจำแนกคำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาจีน

ตารางที่ 1 เกณฑ์การจำแนกคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์

เกณฑ์การจำแนก	ไทย	จีน	ข้อสังเกต
แบ่งตามเพศ	ไม่มี	มี	ในภาษาไทยไม่ได้แบ่งตามเพศแต่มีข้อยกเว้นคู่เดียวคือ “นาย” “นาง” ในภาษาจีนไม่ได้แบ่งตามเพศ มีข้อยกเว้นคู่เดียวคือ “房 fáng” ใช้กับลูกสะใภ้
แบ่งตามวัย	มี	มี	ในภาษาไทยได้แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ แต่ไม่ชัดเจน คือคำ “คน” ใช้ได้ทั้งผู้ใหญ่และเด็กแต่คำ “ท่าน” จะไม่ใช้กับเด็กในภาษาจีนก็เช่นกัน คือคำว่า “位 wèi” ใช้กับผู้ใหญ่
แบ่งตามอาชีพ	มี	มี	ในภาษาไทย “ท่าน” จะใช้กับผู้ที่มีอาชีพได้รับยกย่องทางสังคม “นาย” ใช้กับทหาร ดำรง “นาง” ใช้กับนางละคร นางรำ ในภาษาจีนผู้ที่มีอาชีพได้รับยกย่องใช้คำว่า “位 wèi”
แบ่งตามชนชั้น	มี	มี	ในภาษาไทยแบ่งเป็น 3 ระดับ ในภาษาจีนแบ่งเป็น 2 ระดับ
แบ่งตามความประพฤติ	ไม่มี	มี	ในภาษาจีนแบ่งเป็น 2 กลุ่มถ้าเป็นกลุ่มที่มีความประพฤติไม่ดีใช้คำ “股 gǔ” ส่วน “伙 huǒ” ใช้เฉพาะในกรณีที่ไม่ได้พูดถึงเด็ก

ตารางที่ 2 เกณฑ์การจำแนกคำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์

เกณฑ์การจำแนก	ไทย	จีน	ข้อสังเกต
แบ่งตามเพศ	ไม่มี	ไม่มี	ในภาษาไทยมีชื่อยกเว้นคำเดียว คือ “นาง”
แบ่งตามระดับชั้น	มี	มี	ในภาษาไทยแบ่งเป็น 3 ระดับคือชั้นสูงหรือชั้นเทพชั้นกลาง และชั้นต่ำในภาษาจีนแบ่งเป็น 3 กลุ่มแต่เป็น 2 ระดับคือชั้นสูงหรือชั้นเทพรวมทั้งบรรพบุรุษ ชั้นต่ำ อีกกลุ่มคือเทวรูป

ตารางที่ 3 เกณฑ์การจำแนกคำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทสัตว์

เกณฑ์การจำแนก	ไทย	จีน	ข้อสังเกต
แบ่งตามชนิดของสัตว์		ไม่มี	มี จำแนกอย่างคร่าวๆเป็นสัตว์เลี้ยง สัตว์น้ำ สัตว์ปีก
แบ่งตามรูปร่างหน้าตาของสัตว์	ไม่มี	มี	สัตว์ที่มีรูปร่าง สัตว์ที่มีหน้าตาคล้ายม้า
แบ่งตามอายุของสัตว์		ไม่มี	มี สัตว์ที่โตแล้วกับสัตว์ที่เพิ่งเกิดใหม่

ตารางที่ 4 เกณฑ์การจำแนกคำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตประเภทพืช

เกณฑ์การจำแนก	ไทย	จีน	ข้อสังเกต
แบ่งตามรูปทรง	มี	มี	—
แบ่งตามส่วนประกอบ	มี	มี	—

ตารางที่ 5 เกณฑ์การจำแนกคำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสถานที่

เกณฑ์การจำแนก	ไทย	จีน	ข้อสังเกต
แบ่งตามประเภทของสถานที่	มี	มี	—
แบ่งตามขนาดของสถานที่	มี	มี	—

ตารางที่ 6 เกณฑ์การจำแนกคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสิ่งของกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับชา

เกณฑ์การจำแนก	ไทย	จีน	ข้อสังเกต
แบ่งตามสภาพ	ไม่มี	มี	--
แบ่งตามส่วนประกอบ	ไม่มี	มี	--
แบ่งตามจำนวนครั้งที่ดื่มชา	ไม่มี	มี	--

ตารางที่ 7 เกณฑ์การจำแนกคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสิ่งของกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ
อักษร บทความ ฯลฯ

เกณฑ์การจำแนก	ไทย	จีน	ข้อสังเกต
แบ่งตามจำนวน	มี	มี	ในภาษาไทยได้แบ่งตามจำนวนวรรคส่วนในภาษาจีนได้
แบ่งตามความสั้นยาว	มี	มี	แบ่งตามจำนวนวรรคและจำนวนเล่ม

ตารางที่ 8 เกณฑ์การจำแนกคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสิ่งของกลุ่มที่เป็นสิ่งของ
อื่น ๆ

เกณฑ์การจำแนก	ไทย	จีน	ข้อสังเกต
แบ่งตามรูปทรง	มี	มี	สิ่งของบางอย่าง เช่น ฟัน เข็ม ท่อเหล็ก ในภาษาไทยและ
แบ่งตามขนาด	มี	มี	ภาษาจีนจะมีความแตกต่างกัน ทั้งๆที่ใช้เกณฑ์การแบ่งที่
แบ่งตามคุณสมบัติอื่น ๆ	มี	มี	เหมือนกัน อาจเพราะว่าผู้พูดภาษาที่มุ่มมองต่างกันในการ พิจารณาลักษณะของสิ่งของเหล่านี้